

4.3
BRANDMOSEGÅRD/POUL ERIK JEPPESEN
Vivsøvej 4
7800 Skive

Dato: 24. februar 2010
Sagsnr.: 021191-2009
Henv. til: Brian Daniel Bak
Tlf.: 96117795

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af svineavlscenter

Brandmosegård

beliggende Vivsøvej 4, 7800 Skive
på matr. nr. 5b Sepstrup, Sevel.

MILJØGODKENDELSE ER
MEDDELT I HENHOLD TIL LOV
NR. 1572 AF 20/12-2006
OM MILJØGODKENDELSE M.V.
AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	8
ANLÆG	8
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	8
<i>Stalde</i>	9
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	10
<i>Ventilation</i>	10
<i>Foder</i>	10
<i>Døde dyr</i>	11
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	11
<i>Påfyldning af gyllevogne</i>	12
<i>Ammoniak</i>	12
<i>Lugt</i>	12
<i>Transport</i>	12
<i>Støj</i>	12
<i>Støv</i>	13
<i>Lys</i>	13
<i>Skadedyr</i>	13
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	13
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	14
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	15
UDBRINGINGSAREALER	15
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	15
<i>Sædskifte</i>	15
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	16
<i>Fosfor</i>	16
<i>Bilag IV-arter</i>	16
<i>Grundvand</i>	17
OFFENTLIGHED OG GENERELLE FORHOLD	18
KLAGEVEJLEDNING	18
OFFENTLIGGØRELSE	18
RETSBESKYTTELSE	20
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	21
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	21
ANLÆGGET - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	23
GENERELLE FORHOLD	23
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	23
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	24
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	24
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	26
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	26
<i>Drift</i>	26
<i>Stalde</i>	26
<i>Ventilation</i>	34
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	35
<i>Foder</i>	36

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Fyringsanlæg</i>	38
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof</i>	38
<i>Sprøjtemidler, medicin og kemikalier</i>	39
<i>Affald og kemikalierester</i>	40
<i>Døde dyr</i>	41
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDBETING	41
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	41
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	43
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	44
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	44
<i>Ammoniak</i>	44
<i>Lugt</i>	44
<i>Transport</i>	45
<i>Støj</i>	47
<i>Støv</i>	47
<i>Lys</i>	47
<i>Spildevand</i>	48
<i>Skadedyr</i>	48
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	49
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	49
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER	51
OPHØR AF HUSDYRBRUGET	52
ALTERNATIVER	52
AREALER - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	53
HUSDYRBRUGETS AREALER	53
<i>Drift af udspretningsarealer</i>	53
<i>Udskifning af udbringningsarealer</i>	56
<i>Sædskifte</i>	56
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	57
<i>Varetagelse af hensyn til landskab og kulturhistoriske områder</i>	60
NATURA 2000-OMRÅDER, TØR NATUR, GRUNDEVAND SAMT BILAG IV ARTER	61
<i>Tør natur</i>	62
<i>Beskrivelse af Habitatområde nr. 40 Karup Å og udpegningsgrundlaget</i>	65
<i>Regionplanens målsætning</i>	66
<i>Beskrivelse af Natura 2000-området Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø (N41) og udpegningsgrundlaget</i>	67
<i>Regionplanens målsætning</i>	68
<i>Husdyrtrykket i oplandet</i>	72
<i>Fosfor</i>	73
<i>Nitrat</i>	78
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Natura 2000 områderne N40 og N41 samt Skive Fjord</i>	79
<i>Grundlaget for forhåndsvurderingen</i>	80
<i>Bilag IV-arter</i>	80
<i>Grundvand</i>	81
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	83
BILAG	84
BILAG 1 – BELIGGENHED	84
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN FOR STALDE OG GØDNINGSOPBEVARING	85
BILAG 3 – SITUATIONSPLAN – FASTE ANLÆG	86
BILAG 4 – SITUATIONSPLAN - KADAVRPLADS	87
BILAG 5 – GYLLETRANSPORTRUTER	88
BILAG 6–1 LANDSKABELIGE FORHOLD - ANLÆG	89
BILAG 6–2 LANDSKABELIGE FORHOLD – AREALER	90
BILAG 6–3 LANDSKABELIGE FORHOLD - AREALER	91
BILAG 7– OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALER	92

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 7– KORTUDSNIT 1/4 OVER UDSPREDNINGSAREALER.....	93
BILAG 7– KORTUDSNIT 2/4 OVER UDSPREDNINGSAREALER.....	94
BILAG 7– KORTUDSNIT 3/4 OVER UDSPREDNINGSAREALER.....	95
BILAG 7– KORTUDSNIT 4/4 OVER UDSPREDNINGSAREALER.....	96
BILAG 8 – HUSDYRBRUGET BELIGGENHED I FORHOLD TIL NATUROMRÅDER	97
BILAG 9 - AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNINGER.....	98
BILAG 10 – HUSDYRLOVENS BUFFERZONER	99
BILAG 11 - OPLANDE.....	100
BILAG 13 - GRUNDVANDSFORHOLD.....	101
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 3.....	102
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 3.....	103
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL - DEL 3 / 3.....	104
BILAG 15 - § 21 – HØRINGSSVAR FRA VIBORG KOMMUNE	105
BILAG 16 - § 21 – HØRINGSSVAR FRA SKIVE KOMMUNE 1/2.....	106
BILAG 16 - § 21 – HØRINGSSVAR FRA SKIVE KOMMUNE 2/2.....	107

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	24-02-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 (mere end 250 DE)
CVR-nr. / P-nr	20081244 / 1004122088
CVR navn	BRANDMOSEGÅRD/POUL ERIK JEPPESEN
Husdyrbrugets ejer og kontaktperson	Poul Erik Jeppesen
Husdyrbrugets adresse	Vivsøvej 4, 7800 Skive
Husdyrbrugets telefonnumre	97544222
CHR-nr	81586
Ejendomsnr.	6610186007
Matrikel	5b Sepstrup, Sevel
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Udarbejdet af	Holstebro Kommune, Natur og Miljø
Virksomhedens konsulent	Landbo Limfjord, Att: konsulent Torben Ravn Pedersen, Reservevej 85, 7800 Skive, email: trp@landbo-limfjord.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro, E-post: naturogmiljo@holstebro.dk , tlf. 96 11 75 57

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 15/7-2009 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Vivsøvej 4, 7800 Skive. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Virksomheden er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Dette betyder bl.a. at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af virksomheden skal offentliggøres. Ansøgningen har været annonceret i Holstebro Onsdag i perioden 26/8-2009 til den 9/9-2009. Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt, og der er ikke tidligere udarbejdet VVM redegørelse eller foretaget VVM screening af dyreholdet.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 231,05 DE til 459,17 DE fordelt på 900 søer, 12.200 producerede polte og 18.000 producerede smågrise.

I forbindelse med udvidelsen etableres der ca. 5000 m² nye stalde i forlængelse af de eksisterende stalde. Herudover etableres der en ny gylletank på 3000 m³.

Husdyrbrugets anlæg ligger i bufferzone II i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug. Ammoniakfordampningen fra anlægget falder marginalt fra anlægget, og der sker ingen merdeposition på Hjelm Hede. Dette sker ved at etablere 4 biologiske luftvaskere med delvis rensning, ligesom der optimeres på mængden af råprotein i foderet.

Nogle udspretningsarealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. For at sikre drikkevandskvaliteten i området er der stillet vilkår om, at de berørte arealer dyrkes med grundvandssædskifte med 50 % miljøgræs. Hovedparten af ejede/forpagtede udspretningsarealer ligger uden for fosforfølsomt opland og uden for nitratklasse. En mindre del af udbringningsarealet ligger på robuste områder i fosforfølsomt opland til Stubbergård Sø.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af svineavlscenteret på Vivsøvej 4, 7800 Skive i Holstebro Kommune.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug³. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på husdyrbrugets anlæg. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø.

Baseret på de givne oplysninger i ansøgningen og suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles BRANDMOSEGÅRD/POUL ERIK JEPPESEN, godkendelse af det ansøgte dyrehold bestående af 900 søer, 12.200 producerede polte og 18.000 producerede smågrise på matr. nr. 5b, Sebstrup, Sevel beliggende Vivsøvej 4, 7800 Skive.

Godkendelsen indeholder vilkår og vurderinger af de forhold, som er fastsat i § 12 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlægget (bygninger, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af udspretningsarealerne. Godkendelsen af arealerne omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under bedriften. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden.

På Holstebro Kommunes vegne

Brian Daniel Bak
Biolog

³ Lov nr. 1572 af 20/12 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jvf. bilag 14), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt bygninger og faste installationer ikke er etableret inden for 2 år fra godkendelsesdatoen. Husdyrholdet skal være fuldt etableret inden for 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelse.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Anlæg

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

5. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Årssøer	900	209,30
Smågrise (7,2-30 kg)	18.000	83,08
Slagtesvin/Polte (30-60 kg)	7.300	65,00
Slagtesvin/Polte (50-70 kg)	500	3,44
Slagtesvin/Polte (30-95 kg)	3.500	77,64
Slagtesvin/Polte (95-141 kg)	900	20,71
I alt		459,17

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i skema 2. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

STALDE

Staldsystem

6. Farestaldene (1.1.1, 1.1.9. og 1.1.10., jvf. bilag 2) skal indrettes som delvist spaltegulv i henhold til BAT-byggeblad (106.02-51).
7. Drægtigheds- og løbestaldene (1.1.2, 1.1.3., 1.1.6. og 1.1.7. , jvf. bilag 2) skal etableres med delvis spaltegulv.
8. Smågrisestaldene (1.1.8., 1.1.11. og 1.1.12., jvf. bilag 2) skal etableres som to-klimastald med delvist spaltegulv i henhold til BAT-byggeblad (106.03-52).
9. LY-stald (1.1.4. , jvf. bilag 2) skal etableres med drænet gulv + spalter (33/67).
10. Poltestalden (1.1.7., jvf. bilag 2) skal etableres med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv i henhold til BAT-byggeblad (106.04-52).
11. Slagtesvine- og poltestaldene (1.1.13.-1.1.16, jvf. bilag 2) skal etableres med delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv i henhold til BAT-byggeblad (106.04-52).
12. Ansøger er forpligtiget til at i værksætte tiltag til minimering af søletilfælde/svineri i staldene. Såfremt Holstebro Kommune vurderer, at staldanlæggets ammoniakreduktionspotentiale ikke svarer til det på godkendelsestidspunktet forventede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan til nedbringelse af søleadfærd/svineri. Holstebro Kommune kan på baggrund heraf stille yderligere vilkår til staldanlæggenes drift og indretning til sikring af staldanlæggenes ammoniakreduktionspotentiale.

Biologiske luftrensere

13. I stald 1.1.3. skal der etableres delvis biologisk luftrensning med Farm Airclean BIO 1U modul fra Skov A/S. I stald 1.1.6. og 1.1.12. skal der etableres delvis biologisk luftrensning med Farm Airclean BIO 2U moduler fra Skov A/S. I stald 1.1.4. skal der etableres delvis biologisk luftrensning med Farm Airclean BIO 3U moduler fra Skov A/S. Ventilationsluft skal ledes igennem luftrensere indtil kapaciteten for disse er fuldt udnyttet.
14. De biologiske luftrenseanlæg skal være i drift hele året svarende til 8760 timer, undtaget herfra er kortere driftsstop, som følge af almindelig vedligehold. Ved driftsstop med en varighed over 48 timer skal Holstebro Kommune skriftligt orienteres om periode, årsagen hertil samt planlagte udbedrende handlinger. Alle driftsstop skal noteres i driftsjournalen, jvf. bilag 14.
15. På hver af de 4 biologiske luftrensere skal der etableres automatisk datalogning, der logger på konduktiviteten i sumpene under filtrene, antallet af automatisk filtervask-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

ninger, sprinkling af filtrene med vand samt til- og fraførslen af vand fra sumpene. Datamateriale fra den automatiske datalogning skal udledes/fremsendes til Holstebro Kommune på dennes forlangende. Holstebro Kommune kan kræve data udleveret elektronisk.

16. De biologiske luftrensere skal drives og vedligeholdes i henhold til producentens tekniske brugervejledning, hvor anbefalinger skal følges. Producentens driftsjournal, jvf. bilag 14 del 3/3, skal føres, og det skal heraf fremgå, hvornår der er foretaget vedligehold af de respektive biologiske luftvaskere og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.
17. De biologiske luftrensere skal drives med en stabil konduktivitet omkring setpoint, der skal ligge mellem 5-20 mS/cm. Udskrifter af konduktiviteten fra datastyringsenheden på luftrenseren skal indsættes i logbogen (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftrenseren).
18. I forbindelse med tilsyn skal der udleveres kopi af logbøgerne for hver luftrenser til Holstebro Kommune ligesom det skal påregnes, at samtlige luftrensere gennemgås.
19. Såfremt der fremkommer ny viden omkring optimering af driftsstabilitet på luftrensere skal husdyrbruget implementere denne. Holstebro Kommune kan stille vilkår om, at husdyrbruget foretager yderligere egenkontrol eller teknologioptimering. Alternativt, at der gennemføres projektilpasninger til kompensation for overestimering af f.eks. renseeffektivitet.

RENGØRING AF STALDANLÆG

20. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

VENTILATION

21. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang hvert forår.

FODER

22. Der skal anvendes fasefodring og foderet skal være tilsat fytase. Der skal tilsættes fytase til foderet med en dosering på mindst 450 FYT, 300 FTU eller 300 PPU (afhængig af fytaseleverandørens specifikationer).
23. Type 2 korrektionsfaktor for søer vedrørende ammoniak må højst være **0,92** beregnet efter følgende formel: $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

24. Type 2 korrektionsfaktor for slagtesvin og polte i de anførte vægtintervaller og stalde må maksimalt være:

Stald	Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2 – Korrektionsfaktor
1.1.4.	Slagtesvin	30	60	0,27
1.1.7.	Slagtesvin	50	70	0,24
1.1.5.	Slagtesvin	30	95	
1.1.13.	Slagtesvin	30	95	0,84
1.1.14.	Slagtesvin	30	95	
1.1.15.	Slagtesvin	30	95	
1.1.16.	Polte	95	141	0,86

Type 2 - korrektionsfaktoren skal beregnes efter følgende formel: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor. Såfremt der er tale om slagtede svin skal udgangsvægten regnes som $1,31 \times \text{slagtevægten}$.

DØDE DYR

25. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
26. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

27. Husdyrbrugets gyllebeholdere skal overdækkes med fast overdækning med korrosionssikring, som sikrer mod indvendig korrosion af gyllebeholderen.
28. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må dog højst stå åben i et døgn.
29. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør rekvireres inden 2 hverdage efter skadens opståen.
30. Eventuelle skader på teltoverdækningen noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne. Såfremt teltoverdækningen står åben længere end angivet i vilkår 30 noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.
31. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
32. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 14.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

PÅFYLDNING AF GYLLEVOGNE

33. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

AMMONIAK

Ingen vilkår – se under opbevaring af flydende husdyrgødning og stalde

LUGT

34. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

TRANSPORT

35. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

STØJ

36. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

37. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav.

Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 36 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjregningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

STØV

Ingen vilkår

LYS

Se under renere teknologi og ressourcestyring

SKADEDYR

38. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

39. Der skal, inden den 1. juni 2010, udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan skal sendes til kommunen senest den 1. maj 2010.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

40. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
41. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
- Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent.
 - Husdyrbruget skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyret udebelysning.
 - I forbindelse af projekteringen af nye staldbygninger, skal husdyrbruget undersøge muligheden for etablering af stationært anlæg til iblødsætning.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

42. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk fornuftig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner
- Affaldsreducerede tiltag

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

43. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

44. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 7.
45. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 408,69 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 2, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,40 DE/ha.
46. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 25,00 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 2, til aftalearealer tilhørende ABG Hereford v/B. & P. Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (CVR: 74480519).
47. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 25,48 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 2, til aftalearealer tilhørende RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive (CVR: 41560053).
48. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

SÆDSKIFTE

49. På markerne 2-0, 101-2, 102-1, 106-0, 112-0 og 126-0 skal der etableres grundvandssædskifte med 50 % miljøgræs (G5). I forbindelse med etablering af miljøgræs skal følgende være opfyldt:
- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

50. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

51. På mark nr. 112-0 skal flydende husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsmarker.

FOSFOR

52. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
53. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
54. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

BILAG IV-ARTER

55. Såfremt der verificeres padder omfattet af habitatbekendtgørelsen bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

GRUNDVAND

Se under sædskifte

Offentlighed og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 24-3-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Høringsberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 24-02-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen skal indgives skriftligt, og klagen skal stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen er sendt til:

- Poul Erik Jeppesen, Vivsøvej 4, 7800 Skive (ansøger)

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Landbo Limfjord, Torben Ravn, Resenvej 85, 7800 Skive, konsulent, E-post: trp@landbo-limfjord.dk.
- Skive Kommune, Teknisk Forvaltning, Natur- og Miljøforvaltningen, Kirke Alle 1, Ramsing, 7860 Spøttrup, E-post: tek@skivekommune.dk.
- Viborg Kommune, Teknik & Miljø, Virksomhedsmiljø, Søvej 2, 8800 Viborg, E-post: teknik-miljoe@viborg.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Børge Henry Lindberg, Birkevej 18, 7361 Ejstrupholm (ejer af Gl. Skivevej 6, 7800 Skive (omkringboende))
- Peder Valdemar Bæk, Sebstrupvej 9, 7800 Skive (omkringboende)
- Poul Erik Korsgaard, Tingvej 67, 7800 Skive ((hovedejer af Vivsøvej 1, 7800 Skive (omkringboende))
- Gert Lykkeskov Hansen og Charlotte Schelde, Hjelmhedevej 1, 7800 Skive (omkringboende)
- Lena Poulsen, Hjelmhedevej 2, 7800 Skive (omkringboende)
- Ellen Nielsen, Hjelmhedevej 3, 7800 Skive (omkringboende)
- John Benny Jensen Dalsgaard og Bente Hedegaard Dalsgaard, Hjelmhedevej 4, 7800 Skive (omkringboende)
- Osvald Dalgaard, Hjelmhedevej 6, 7800 Skive (omkringboende)
- Børge Storgaard, Ådalen 4, 7800 Skive (bortforpagter).
- Schneider Philipsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter).
- Kristian Jensen Hjelmvej 4, 7800 Skive (bortforpagter).
- Thomas Bjergbæk, Røjbækvej 9, 7540 Haderup (bortforpagter)
- RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive (gylleaftale)
- Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (gylleaftale).
- Jan Kjærgaard Christensen, Tingvej 83, 7800 Skive (ejer af forpagtet gylleaftaleareal)

I perioden 6/01-2010 til 17/02-2010 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret i Holstebro Onsdag, på Holstebro Kommunes hjemmeside og er sendt til nedenstående. Der er i høringsperioden ikke indkommet bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse.

- Poul Erik Jeppesen, Vivsøvej 4, 7800 Skive (ansøger)
- Børge Henry Lindberg, Birkevej 18, 7361 Ejstrupholm (ejer af Gl. Skivevej 6, 7800 Skive (omkringboende))
- Peder Valdemar Bæk, Sebstrupvej 9, 7800 Skive (omkringboende)
- Poul Erik Korsgaard, Tingvej 67, 7800 Skive ((hovedejer af Vivsøvej 1, 7800 Skive (omkringboende))
- Gert Lykkeskov Hansen og Charlotte Schelde, Hjelmhedevej 1, 7800 Skive (omkringboende)
- Lena Poulsen, Hjelmhedevej 2, 7800 Skive (omkringboende)
- Ellen Nielsen, Hjelmhedevej 3, 7800 Skive (omkringboende)
- John Benny Jensen Dalsgaard og Bente Hedegaard Dalsgaard, Hjelmhedevej 4, 7800 Skive (omkringboende)
- Osvald Dalgaard, Hjelmhedevej 6, 7800 Skive (omkringboende)
- Børge Storgaard, Ådalen 4, 7800 Skive (bortforpagter).
- Schneider Philipsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter).
- Kristian Jensen Hjelmvej 4, 7800 Skive (bortforpagter).
- Thomas Bjergbæk, Røjbækvej 9, 7540 Haderup (bortforpagter)
- RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive (gylleaftale)
- Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (gylleaftale).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Jan Kjærgaard Christensen, Tingvej 83, 7800 Skive (ejer af forpagtet gylleaftaleareal)
- Landbo Limfjord, Torben Ravn, Resenvej 85, 7800 Skive, konsulent, E-post: trp@landbo-limfjord.dk.
- Skive Kommune, Teknisk Forvaltning, Natur- og Miljøforvaltningen, Kirke Alle 1, Ramsing, 7860 Spøttrup, E-post: tek@skivekommune.dk.
- Viborg Kommune, Teknik & Miljø, Virksomhedsmiljø, Søvej 2, 8800 Viborg, E-post: sikkerpost@viborg.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i Holstebro Onsdag i perioden 26/8-2009 til den 9/9-2009. I forbindelse med høringsperioden indkom der ikke bemærkninger.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på adressen Vivsøvej 4, 7800 Skive.

I 8 år efter godkendelsens meddelelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jvf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12-2006, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jvf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03-2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Godkendelsen træder i kraft den 24-02-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger har oplyst, at bygninger og faste installationer er etableret inden for 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen. Ansøger ønsker dog en længere frist til udvidelsen af dyreholdet, da udvidelsen skal ske på baggrund af egen avl. Ansøger har ansøgt om en fristforlængelse, så husdyrudvidelsen først skal være fuldendt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Holstebro Kommune finder dette acceptabelt, da BAT i staldanlæggene vil blive etableret sammen med bygninger og faste installationer. Der stilles vilkår herom.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

ANLÆGGET - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er udarbejdet på baggrund af den fremsendte ansøgning, herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Poul Erik Jeppesen ejer og driver husdyrbruget på Vivsøvej 4, 7800 Skive, under CVR-nummer 20081244, "BRANDMOSEGÅRD/POUL ERIK JEPPESEN". Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre husdyrbrug, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på ejendommen er Poul

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Erik Jeppesen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Husdyrbruget drives som avlscenter, og der er ansøgt om med nedenstående dyrehold, jvf. skema 1.

Skema 1. Sammensætningen af det tilladte og ansøgte dyrehold

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	460	107,18	900	209,30
Smågrise (7,2-30 kg)	5.700	26,30	18.000	83,08
Slagtesvin/Polte (30-60 kg)	3.000	26,71	7.300	65,00
Slagtesvin/Polte (50-70 kg)	500	3,44	500	3,44
Slagtesvin/Polte (30-95 kg)	2.500	55,46	3.500	77,64
Slagtesvin/Polte (95-141 kg)	520	11,96	900	20,71
I alt		231,05		459,17

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i skema 1 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med den godkendte produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse for de seneste fem planperioder. Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår om husdyrproduktionens omfang.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbruget ligger på Vivsøvej 4, 7800 Skive - cirka 2,5 km VNV for Mogenstrup og ca. 4,1 km NØ for Sevel by. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Ejendommen er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for området.
 Kommuneplan: Ejendommen er beliggende i landområde.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo (Vivsøvej 1) – krav 50 meter	608 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Sevel by) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	4,1 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Hjerl Hede Frilandsmuseum) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	3,0 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, (Mogenstrup) - vurdering indenfor 300 meter	2,3 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	> 3,5 km
Lobeliesø	> 6,6 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	600 m
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 3,6 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	560 m
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 2,1 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnållalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 2 km
*)Disse søtype er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m)	38 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m)	> 2,5 km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m)	20 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m)	> 220 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m)	>1,0 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m)	60 m
Naboskel (krav 30 m)	46 m

Det vurderes, at husdyrbruget anlægsplacering, herunder nye stalde og gyllebeholder opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede > 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

BAT – bedste tilgængelige teknik

Ifølge § 1 i husdyrloven skal forurening fra husdyrbrug først og fremmest forebygges ved anvendelse af 'bedste tilgængelige teknik', herunder renere teknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som 'bedste tilgængelige teknik', herefter: BAT (Best Available Technique).

Der er udarbejdet et såkaldt BREF-dokument inden for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, som projektet skal relateres til, om end dette på nogle områder er forældet. Der findes herudover en række BAT-byggeblade for f.eks. svinestalde. BAT indenfor områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning samt øvrige relevante områder, beskrives og vurderes under de i miljøgodkendelsens pågældende afsnit.

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af husdyrbruget bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En del af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller BAT. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at kravet om BAT til dels er overholdt igennem godt landmandskab, overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen og overholdelse af øvrig lovgivning.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

Husdyrbruget dyrehold drives som kontinuert drift med en jævn belægning hen over året som følge heraf.

STALDE

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift			Staldsystem
			Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	
1.1.1.	Eks. farestald	Årso	460	32,25	136	440	30,85	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
		Slagtesvin (30-60 kg.)	3000	26,71				Fuldspaltegulv
		Slagtesvin (95-141 kg.)	520	11,96				Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv
		Årso	44	7,15				løbe- og drægtighedsstald,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift			Staldsystem
			Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	
								Individuel opstaldning, fuldspaltegulv
1.1.2.	Eks. drægtighedsstald 1	Årsso	156	25,34	102	156	25,34	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
1.1.3.	Eks. drægtighedsstald 2	Årsso	260	42,24	192	260	42,24	løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv med biologisk luftrensning (BIO 1U).
1.1.4. (Ny)	LY-stald	Slagtesvin (30-60 kg.)			1280	7300	65,00	Drænet gulv + spalter (33/67) med biologisk luftrensning (BIO 3U).
1.1.6. (Ny)	Ny drægtighedsstald	Årsso			336	394	64,00	løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv med biologisk luftrensning (BIO 2U).
1.1.7.	Løbestald/poltestald	Årsso			68	90	14,62	løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv
		Slagtesvin (50-70 kg.)	500	3,44	50	500	3,44	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
1.1.8.	Eks. klimastald 1	Smågrise fra 7,2-30 kg	2900	13,38	936	6600	30,46	Toklimastald, delvis spaltegulv
1.1.11.	Eks. klimastald 2		2800	12,92	760	4400	20,31	
1.1.12. (Ny)	Ny klimastald				1000	7000	32,31	Toklimastald, delvis spaltegulv med biologisk luftrensning (BIO 2U).
1.1.9.	Eks. farestald 2	Årsso			74	240	16,83	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
1.1.10. (Ny)	Ny Farestald				68	220	15,42	
1.1.13.	Eks. afprøvningsstald 1	Slagtesvin (30-95 kg.)	834	18,50	200	834	18,50	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv
1.1.14.	Eks. afprøvningsstald 2		833	18,48	200	833	18,48	
1.1.15.	Eks. afprøvningsstald 3		833	18,48	200	833	18,48	
1.1.5. (Ny)	Ny afprøvningsstald			396	1000	22,18		
1.1.16. (Ny)	Ny afprøvningsstald 2	Polte (95-141 kg.)			300	900	20,71	
				230,85		459,17		

I forbindelse med udvidelsen opføres seks nye staldafsnit i sydvestlig forlængelse af de eksisterende bygninger, jvf. bilag 2. I den følgende redegørelse er beskrevet de punkter som ansøger har anført i forbindelsen med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Staldafsnittene 1.1.1., 1.1.4. og 1.1.8.-1.1.12.

Sostald/klimastald/avlsstald: Bygningen er i sin nuværende form en dobbeltbygning med farestier og klimastald til smågrise. Bygningen udvides med en udbygning af farestald og klimastald samt en afprøvningssektion til polte (LY-stald). De eksisterende farestalde er indrettet med delvis spaltegulv med stort areal fast gulv, hvilket vil gå igen i det ansøgte svarende til det bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning og BAT (jf. BAT byggeblad nr.106.02-51). Farestier med delvist spaltegulv reducerer ammoniakfordampningen i forhold til referencesystemet, giver et øget dyrevelfærd og et bedre arbejdsmiljø. Den eksisterende sektion til smågrise udvides ligeledes ud i nytbygningen. Alle fremtidige stier til smågrise bliver toklimastalde med delvist spaltegulv svarende til det bedste staldsystem for smågrise (jf. BAT-byggeblad nr. 106.03-52). Den resterende del af nytbygningen anvendes til avlsdyr/sopolte. Stalden indrettes med drænet gulv og spalter (33/66). Der op-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

sættes delvis rensning med biologisk luftvaskere i den nye klimastald i LY-afdelingen. Biologiske luftrensere kan rense til samme afgangskoncentration som kemiske luftvaskere og fjerner samtidig en del af lugten.

Staldafsnittene 1.1.2., 1.1.5. og 1.1.13.-1.1.16.

Afprøvnings- og drægtighedsstalden: I nudrift er staldbygningen indrettet med drægtighedsstald i den østlige ende og afprøvning af polte i den resterende stald. Ændringen sker som en udvidelse af den eksisterende afprøvnings- og drægtighedsstald. I nudrift er drægtighedsstalden indrettet med individuel opstaldning med delvist spaltegulv og reduceret gødningskanal. Delvis spaltegulv giver en lavere ammoniakfordampning og afgivelse af lugt end systemer med fx fuldspaltegulv, fast gulv eller dybstrøelse. Dette afsnit forsættes uændret indtil staldafsnittet skal renoveres. Afdelingerne til afprøvning er indrettet med delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv. Den ansøgte forlængelse skal bruges til afprøvningsstald. Der indrettes med delvis spaltegulv med 50 – 75 % fast gulv. Systemet er BAT ifølge BREF-dokumentet og BAT-byggeblad (106.04-52).

Staldafsnittene 1.1.3., 1.1.6. og 1.1.7.

Drægtighedsstald: Udvidelsen sker som en tilbygning til den eksisterende drægtighedsstald. Den eksisterende stald er primært indrettet som løbedrægtighedsstald til løsgående søer med delvis spaltegulv. Lovmæssigt vil det i fremtiden ikke være muligt at have alle søer i bokse, hvorfor det valgte system er det bedste og mest fremtidssikrede staldsystem til netop løsgående søer. Den resterende stald er indrettet til aflastning for polte samt som drægtighedsstald med løsgående søer. Aflastningsstierne er indrettet med delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv, mens drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer med delvis spaltegulv. For polte er delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv BAT (106.04-52).

For drægtige søer er det BAT at anvende gyllekøling med linespil (106.01-51). Gulvsystemet vil ikke blive renoveret og forsætter derfor i fremadrettet drift. Der udvides med endnu en løbe-/drægtighedsstald. Som for det eksisterende staldafsnit bliver der udvidet til løsgående søer med delvis spaltegulv.

Biologisk luftrensning

På husdyrbrugets anlæg indsættes i fire af staldafsnittene biologiske luftvaskere med delvis rensning. Princippet i delvis rensning er, at luftrenseren udgør første trin af ventilationsanlægget. Renseren kører året rundt og styres af ventilationsbehovet i stalden op til renserens kapacitet. Ved ventilationsbehov over renserens kapacitet ledes den overskydende luft udenom renseren. Der vil blive anvendt renserer fra SKOV A/S med ventilationskapacitet på enten 10.000 m³/time (BIO 1U), 20.000 m³/time (BIO 2U) og 30.000 m³/time (BIO 3U) afhængig af det specifikke ventilationsbehov i staldafsnittet, og det opstillede krav til ammoniakfjernelsen. Nedenstående tabel viser den beregnede effekt på fjernelsen af ammoniak fra den samlede ventilationsstrøm. Reduktionen af ammoniakemission i % er beregnet via simuleringer i programmet StaldVent ud fra viden om staldafsnittets produktionsstørrelse, ventilationsbehov, renserens ventilationskapacitet samt renserens effektivitet til fjernelse af ammoniak fra afgangsluften (1 ppm i afgangsluften). Kolonnen med Kg N er den samlede ammoniakemission efter foderkorrektur fra staldafsnittet. Kolonnen "Opsamlet" viser total mængde ammoniak fjernet fra ventilationsstrømmen. Der opsættes luftrensere i de fire staldafsnit, hvorfra ammoniakemissionen er størst. Den samlede ammoniakfjernelse bliver med de valgte enheder på 2.228 kg ammoniak, jvf. tabel 1.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Tabel 1. Staldafsnit med etablering af biologisk luftrensning, herunder angivelse af modulstørrelse samt beregning af ammoniakemission og luftvaskernes renseeffektivitet i henhold til StaldVent 5.0 udført af Skov A/S for ansøger.

Stald nr.	Staldnavn	Emission	Renseeffektivitet	Opsamlet	Modul
1.1.3.	Eks. drægtighedsstald 2	497 Kg N	80,93 %	402 Kg N	BIO 1U
1.1.4.	Ny LY-stald	1.131 Kg N	73,47 %	831 Kg N	BIO 3U
1.1.6.	Ny drægtighedsstald	753 Kg N	81,96 %	617 Kg N	BIO 2U
1.1.12.	Ny klimastald	441 Kg N	85,78 %	378 Kg N	BIO 2U
I alt				2.228 Kg N	

BAT-alternativer

For staldsystemer er der flere forskellige definitioner på BAT. Dels referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for drægtige søer:

- Et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et
- vakuumsystem, eller et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran
- stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Endvidere findes der et BAT-byggeblade for drægtige søer:

- Delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund

For slagtesvin/polte er følgende staldsystemer er BAT i henhold til BREF:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foranstien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Endvidere findes der for slagtesvin 3 BAT-byggeblade:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft

Følgende staldsystemer er ifølge BREF BAT for fravænnede grise:

- Et-en-etagesbur med fuldspaltgulv eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle
- Et-en-etagesbur med fuldspaltgulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier
- Et delvist spaltegulv (to-klima-system)
- Et delvist spaltet jern- eller plastikgulv og et hældende eller konvekst fast gulv
- Et delvist spaltet gulv med metal- eller plastspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal til fordærvet drikkevand

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Delspaltegulv med trekantet jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge

Der findes 1 BAT-byggeblad for smågrise:

- To-klimastald med delvist spaltegulv

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for diegivende søer:

- Fuldspaltet jern- eller plastikgulve som har:
 - En kombination af vand og gødningskanaler
 - Et udskyldningssystem med gødningsrender
 - En gødningsopsamler nedeunder

BAT-byggeblad for

- Diegivende søer; Faresti med delvist spaltegulv

BAT-fravalg

Luftvaskere med syre er fravalgte da de dels er forbundet med en meromkostning ved etableringen og dels fordi biologiske luftvaskere er kompatible med eksisterende styresystem. Gyllekøling kan reducere fordampning af ammoniak væsentligt samtidig med at varmen kan genanvendes til staldopvarmning. Dette system etableres ikke, da der på bedriften for nyligt er opført halmfyr. Meromkostningen anses at være proportional i forhold til udvidelsen. Hvis det i fremtiden viser sig at halmfyrets kapacitet er underdimensioneret kan gyllekøling overvejes.

Holstebro Kommunes vurdering

For søer er der fire BAT-byggeblade:

- Køling af gylle (Sv.St.01),
- Faresti med delvist spaltegulv (106.02-51) (Diegivende søer)

Staldindretningen i farestaldene (1.1.1., 1.1.9. og 1.1.10.) er delvist spaltegulv i henhold til BAT-byggeblad (106.02-51), og Holstebro Kommune vurderer, at afsnittene lever op til BAT.

Staldindretningen for drægtigheds- og løbestaldene (1.1.2., 1.1.3., 1.1.6. og 1.1.7.) er delvist spaltegulv. BAT på denne staldtype er f.eks. køling af gylle i henhold til BAT-byggeblad (Sv.St.01). I den nye stald (1.1.6.) etableres biologiske luftrensning. Der er endnu ikke udarbejdet et BAT-byggeblad for biologisk luftrensning, men i henhold til miljøstyrelsen er der et BAT-byggeblad under udarbejdelse, jvf. BAT-byggeblad Sv.St.05. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at staldene lever op til BAT. Den biologiske luftrensning er nærmere vurderet nedenfor.

For smågrise er der tre BAT-byggeblade:

- To-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52)

Staldindretningen i smågrisetaldene (1.1.8., 1.1.11. og 1.1.12.) er etableret som to-klimastald med delvist spaltegulv i henhold til BAT-byggeblad (106.03-52). I stald 1.1.12.

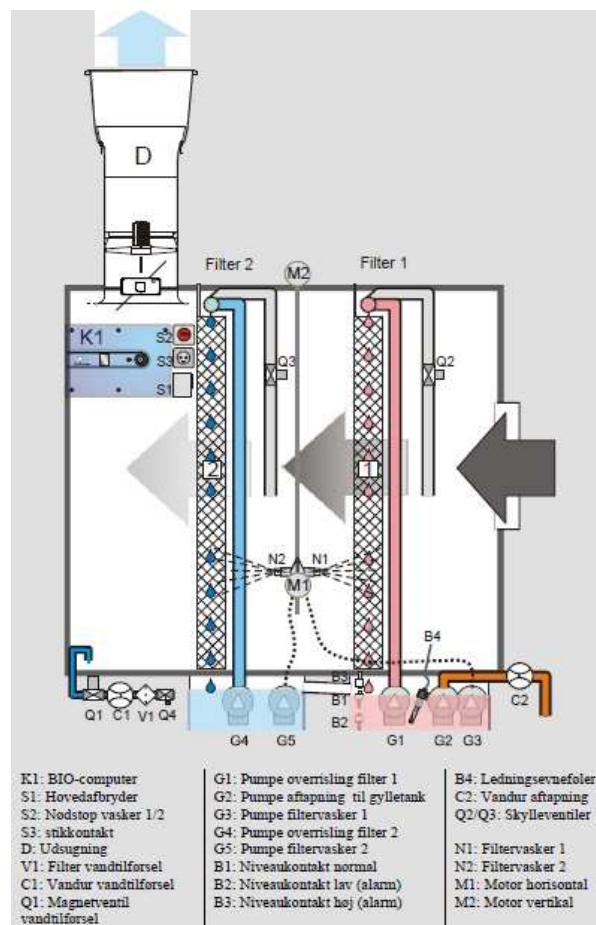
etableres der biologiske luftrensning. Holstebro Kommune vurderer, at staldafsnittene lever op til BAT.

For slagtesvin findes der fire BAT-byggeblade:

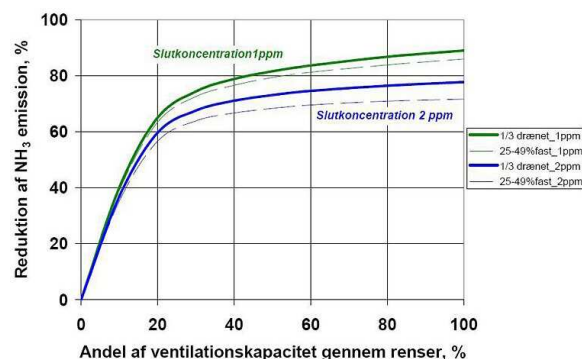
- Forsuring af svinegylle (Sl.St.01:v1.05-09)
- Luftrensning med syre (Sl.St.02: v2 05-09)
- Delvist spaltegulv (106.04-52)
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund (106.04-53)

Staldindretningen i slagtesvine- og poltestaldene (1.1.13.-1.1.16) er delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv og i poltestalden (1.1.7.) indrettes stalden med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv i henhold til BAT-byggeblad (106.04-52). Den ny LY-stald (1.1.4.) etableres med drænet gulv + spalter (33/67) med biologisk luftrensning. Holstebro Kommune vurderer, at staldafsnittene lever op til BAT. Stalde med 50-75 % fast gulv vurderes i forbindelse med pilotprojektet omkring BAT-standardvilkår for slagtesvinebedrifter mellem 75 og 250 DE muligvis ikke at være et driftsikkert system, da nogle svineproducenter specielt i sommerhalvåret ikke kan få stien til at fungere med en acceptabel hygiejne grundet søleadfærd. Der gennemføres i sommeren 2010 en række forsøg vedr. tiltag til reduktion af søleadfærd. Hvis disse forsøg afstedkommer anbefalinger vedr. tiltag til reduktion af søleadfærd, forbeholder Holstebro Kommune sig ret til at stille vilkår til husdyrbrugets drift til sikring af staldanlæggets ammoniakreduktionspotentiale.

Det biologiske luftrensningssystem, der implementeres på husdyrbruget er Farm Airclean BIO moduler fra Skov A/S. Der er ikke udarbejdet et BAT-byggeblad for biologisk luftrensning, men miljøstyrelsen har udsendt udkast hertil i høring i perioden 20. november til 4. december 2009. Holstebro Kommune har valgt i det følgende, at behandle virkemidlet ud fra disse forudsætninger.

Figur 1. Schematisk opbygning af luftrensning. Illustration fra Skov A/S.

Figur 2. Sammenhæng mellem procentdel af maksimal ventilationskapacitet der passerer en luftrensning i en slagtesvinestald og den årlige reduktion i ammoniakemission for en rensning, der er i stand til at reducere ned til en given koncentration⁴.

⁴ Kai, P., Strøm, J.S. & Jensen, B.E. (2007): Delrensning af ammoniak i staldluft, Grøn viden, DJF husdyrbrug nr. 47, september 2007, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet.

Biologisk luftrensning reducerer ammoniak og lugt fra staldluft igennem biologisk omsætning af de forurenende stoffer. Luften ledes igennem et filtermateriale som holdes fugtigt, så ammoniak og lugtstoffer kan absorberes i en biofilm, og efterfølgende nedbrydes af mikroorganismer, der lever på filtermaterialet. Filterelementerne er konstrueret med høj porøsitet, som løbende overrisles med vand. En del af den fjernede ammoniak omsættes i nitrifikationen til nitrit og nitrat⁵. Den akkumulerede ammonium, nitrit og nitrat fjernes med lænse vandet, som ledes til gyllebeholder.

Der er en sump under hvert filter i hele filterets længderetning, jvf. figur 1. Hvert filter bliver overrislet med vand fra sumpen nedenfor. Der bliver foretaget automatisk lænsning af vand fra sump 1 under første filter. Det lænsede vand bliver ført til gyllesystemet, der leder både lænse vand og gylle fra gyllekanalerne videre ud til fortanken. Rent vand bliver automatisk tilført sump 2 under andet filter, hvorfra der er direkte overløb til sump 1.

Afprøvninger af biologisk luftrensning har alle haft problemer med stabil drift af anlæggene, og det er meget vigtigt for driften af filtrene, at de rengøres jævnlige. Hvis filtret i luftrenseren tilstoppes med f.eks. støv og/eller meget kraftig belægning af biofilm, forøges tryktabet over luftrenseren betragteligt. Dette medfører et forhøjet energiforbrug, nedsat luftgennemstrømning i luftrenseren og efterfølgende nedsat luftskifte i staldene, hvilket kan forringe grisenes nærmiljø og ammoniakrenseeffekten. Skov A/S har udviklet en automatisk vaskerobot til renholdelse af filtrene, denne er medio 2009 under test for driftssikkerhed. Vaskerobotten implementeres på anlægget i nærværende miljøgodkendelse.

De biologiske luftrensere sættes op til delvis luftrensning, således at afkastet til luftrenseren udgør første trin af ventilationsanlægget, der kører kontinuerligt året rundt og styres af ventilationsbehovet i stalden op til renserens kapacitet. Ved ventilationsbehov større end luftrenserens kapacitet ledes den overskydende luft udenom luftrenseren. I stald 1.1.3., 1.1.4., 1.1.6. og 1.1.12. er luftrensermodulerne dimensioneret til at rense hhv. 47 %, 39 %, 54 % og 50 % af det fulde ventilationsbehov, og det er simuleret, at hhv. 77 %, 71 %, 82 % og 93 % af ventilationsluften vil kunne ledes igennem de biologiske luftrensere.

Gulvtypen har betydning for renseseffektiviteten, når beregningen, som vist i figur 2, foretages mht. fast slutkoncentration efter renseren, som tilfældet er for en biologisk luftvasker fra Skov A/S. Producenten har foretaget en beregning af renseseffektiviteten i StaldVent på baggrund af de konkrete staldanlæg og ventilationsbehov, jvf. tabel 1. Holstebro Kommune har sammenholdt projektet med kurven for 1/3 drænet ved 1 ppm grundet gulvtyperne i de fire staldanlæg, der alle er drænedede eller delvise spaltegulve, jvf. skema 2.

De biologiske luftvaskere fra Skov A/S er testet i bl.a. slagtesvinestalde⁶ og smågrisestalde⁷. I forsøget i smågrisestalden blev ammoniakkoncentrationen reduceret fra 2,6 ppm til 1,0 ppm svarende 65 % renseseffektivitet, hvilket er 20 %-point lavere end producenten har angivet i nærværende projekt. I forsøget var luftrenseren dimensioneret svarende til 50 % af det maksimale ventilationsbehov. I undersøgelsen var vaskerobotten ikke funktionsdygtig i afprøvningsforløbet, og derfor blev filtrene i stedet vasket manuelt én gang om ugen. Produktionen i forsøget var holddrift, mens produktionen i nærværende projekt er kontinu-

⁵ Juhler, S., Revsbech, N.P., Schramm, A., Herrmann, M., Ottosen, L.D.M & Nielsen, L.P. (2009): Distribution and rate of microbial processes in an ammonia-loaded air filter biofilm. Applied and Environmental Microbiology, Vol. 75 (11), pp. 3705-3713.

⁶ Lyngbye, M., Hansen, M.J. (2008): Slagtesvinestald med biologisk luftrensning fra SKOV A/S - filterarealets betydning ved maksimumventilation. Meddelelse nr. 827, Dansk Svineproduktion, Den Rullende Afprøvning.

⁷ Lyngbye, M. (2008): Test af filterareal og demonstration af Farm AiClean – BIO modul fra SKOV A/S i en smågrisestald ved maksimumventilation. Meddelelse 830, Dansk Svineproduktion, Den Rullende Afprøvning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

ert drift, hvorved staldbelægning vil være lavere og mere ensartet året igennem. Herudover afveg ventilationssystemerne, ligesom undersøgelsen foregik om sommeren, hvilket vil medføre et højere ventilationsbehov, og deraf lavere luftandel igennem luftvaskeren. Det vurderes derfor, at forsøget ikke er umiddelbart sammenligneligt med nærværende projekt. Dog har Holstebro Kommune bemærket, at reduktionen til en ammoniakkoncentration på 1 ppm efter filterne er opnået, hvilket er forudsætningen i StaldVent-beregningen i nærværende projekt.

I forsøget på slagtesvinestalden blev ammoniakkoncentrationen i gennemsnit reduceret fra 4,0 til 1,0 ppm svarende til 74 pct. reduktion. Forsøget blev lavet med 1. generation af luftvaskeren. I forsøget blev hen ved 100 % af ventilationsluften ført igennem luftrensere, og lufthastigheden var på 0,89 m/s ved maksimum, hvilket er mere end i de senere modeller, hvor filterarealet er ændret, så renseren dimensioneres ud fra en lufthastighed på 0,77 m/s ved maksimum, hvilket øger luftens opholdstid i filteret/biofilmen. Forsøget blev lavet på delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv, hvor ammoniakreduktionen forventeligt er mindre. Dog har Holstebro Kommune bemærket, at reduktionen til en koncentration på 1 ppm efter filterne er opnået, hvilket er forudsætningen i StaldVent-beregningen i nærværende projekt.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at det er sandsynliggjort, at der vil kunne opnås de ansøgte ammoniakreduktioner ved etablering af biologiske luftrensere på de fire staldafsnit. Da ansøger selv har valgt teknologien, har Holstebro Kommune ikke vurderet proportionaliteten mellem ammoniakreduktionen og omkostninger til etablering og vedligeholdelse af systemet. Holstebro vurderer på denne baggrund, at etablering af staldene etableret med biologiske luftrensere lever op til BAT.

Det er ikke muligt at logge data fra anlægget til måling af før- og efter-værdier for ammoniak og lugt, som er de primære parametre til dokumentation af miljøeffekten. Der etableres automatisk datalogning på anlægget, der logger på konduktiviteten i sumpene under filtrene, antallet af automatisk filtervaskninger, sprinkling af filtrene med vand samt til- og afstrømningen af vand fra sumpene.

Holstebro Kommune stiller vilkår om, at disse data skal udleveres til tilsynsmyndigheden på dennes forlangende, herunder at Holstebro Kommune kan kræve data udleveret elektronisk.

Holstebro Kommune stiller vilkår om, at de biologiske luftrenseanlæg skal være i drift hele året svarende til 8760 timer, undtaget herfra er driftsstop, som følge af almindelig vedligehold.

Skov A/S har fremsendt logbog til Biosystem 1-4 U samt Teknisk brugervejledning til Holstebro Kommune, hvor der er en gennemgang af ugentlige tilsyn af anlæggene, samt hvad tilsyn skal indeholde. Holstebro Kommune har vurderet denne egenkontrol og fundet den tilfredsstillende ud fra nuværende viden. Der stilles derfor vilkår om, at luftrenseanlæggene skal drives og vedligeholdes jvf. fabrikantens vejledninger, herunder at vejledningens anbefalinger skal følges.

Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af de biologiske luftvaskere og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

Ammoniak omsættes gennem nitrifikationen til nitrit og nitrat⁸, der er salte. Mængden af salte i sumpenes vand ændrer vandets evne til at lede en strøm, hvilket måles som vandets konduktivitet. Da husdyrbrugets produktion er kontinuert vil biofilmen og reduktionen af ammoniak ved korrekt indstilling og drift af luftrenseren være stabil. Dette betyder, at konduktiviteten vil være relativ stabil. Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere, at sumpens konduktivitet er stabil omkring setpoint, der skal ligge mellem 5-20 mS/cm. Udskrifter af konduktiviteten fra datastyringsenheden på luftrenseren skal indsættes i logbogen (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftrenseren).

Det er en forudsætning, at vandet i luftrenseren udskiftes kontinuert, hvilket sker automatisk. Der stilles derfor vilkår om, at der skal føres logbog over vandudskiftningen i luftrenseranlægget (grafer en gang pr. år)

Der stilles vilkår om, at der forbindelse med tilsyn skal udleveres kopi af logbøgerne for hver luftrenser til Holstebro Kommune, ligesom det skal påregnes, at samtlige luftrensere gennemgås.

Der er installeret biologisk luftrensning i ca. 35 besætninger (medio 2009). Langt hovedparten af disse anlæg er biologiske luftvaskere fra Skov A/S. Miljøstyrelsen anfører i skrivelse af 20. november, at: *"Teknologierne luftrensning med syre, biologisk luftrensning og forsuring af gylle er angivet som "ikke driftsikre". I en undersøgelse, som Dansk Svineproduktion gennemfører i sommerhalvåret 2009 af allerede etableret miljøteknologi, viser de foreløbige registreringer, at driftsikkerheden ikke er acceptabel. Det er derfor projektgruppens anbefaling, at når de endelige resultater foreligger af Dansk Svineproduktions undersøgelser, så skal der afholdes et seminar med relevante deltagere fra firmaer, myndigheder og erhvervet. Målet er at fastlægge de endelige rammer omkring driftsikkerhed for miljøteknologi."*

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at såfremt der fremkommer ny viden som følge af ovenstående, kan Holstebro Kommune stille vilkår om, at husdyrbruget foretager yderligere egenkontrol eller teknologioptimering. Alternativt, at der gennemføres projektilpasninger til kompensation for overestimering af f.eks. renseeffektivitet.

VENTILATION

Anlægget etableres som undertryksventilation med vægventiler. Systemet er det mest udbredte ventilationsprincip i Danmark og kan anvendes til alle kategorier af grise.

Fordelene ved princippet er:

- Mindre modstandstal i forhold til andre ventilationsprincipper, og dermed et lavt energiforbrug.

⁸ Juhler, S., Revsbech, N.P., Schramm, A., Herrmann, M., Ottosen, L.D.M & Nielsen, L.P. (2009): Distribution and rate of microbial processes in an ammonia-loaded air filter biofilm. Applied and Environmental Microbiology, Vol. 75 (11), pp. 3705-3713.

- Opadrettet afkast, hvilket er en fordel ved lugtgener.
- Minimumsventilationen kan styres, hvilket giver en fordel ved fugtfjernelse og regulering af varmen i stalden.
- Gulvventiler giver bedre indeklima end vægventiler, men er fravalgt på grund af risiko for øgede lugtgener og højere ammoniakfordampning.
- Ved driftnedbrud forbliver der en vis grad af ventilation i stalden, hvorved besætning sikres mod overophedning

Ventilationssystemet rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.

Varmeveksleranlæg er fravalgt på grund af den betydelige meromkostning i energiforbruget. På grund af staldens dimensioner er det fravalgt at bruge ligetryksanlæg. Med begrundelse i staldenes dimensioner er disse anlæg fravalgte da de typisk anvendes i bygninger, hvor det er vanskeligt at opnå ensartede ventilationsforhold med andre løsninger.

I henhold til normtal udgør ventilation ca. 35 % af et svinebrugs energiforbrug. Ventilationsanlæg består af mange - og for nogles vedkommende - ret følsomme komponenter. Løbende vedligeholdelse er med til at sikre et korrekt og optimalt fungerende ventilationsanlæg. Vedligeholdelse omfatter blandt andet kontrol af temperatur- og evt. luftfugtighedsfølere. Fejlvisning på følere kan være betydelig og årsag til et markant merforbrug af energi - især hvis der tilføres varme til stalden fra et opvarmningsanlæg. Følere, der viser for lav temperatur og/eller for høj luftfugtighed, vil medføre et større varmeforbrug end nødvendigt. Tillige vil en for tør staldluft påvirke kunne dyrenes sundhed. Beskadede ventilatorvinger har en forringet energieffektivitet og vil desuden give mere støj. Defekte lejer støjer, har forringet energieffektivitet og kan give pludselige nedbrud. Regelmæssig rengøring har stor betydning for ydelsen og energiforbruget. Ventilationskanalerne skal generelt renses mindst én gang om året for at sikre optimal ydelse. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ventilationsanlæggene vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang årligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, skal der føres eftersyn med og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Holstebro Kommune vurderer at anlægget, med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT

RENGØRING AF STALDANLÆG

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Vandforbruget til iblødsætning varierer mellem 3-6 l pr. m² med et stationært anlæg, afhængig af om det er en farestald eller en slagtesvinestald. Generelt kan der forventes et

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

lavere vandforbrug og en mere effektiv iblødsætning ved brug af et stationært anlæg sammenlignet med havevander, som kræver manuel indstilling/flytning. I henhold til meddelelse 376, den rullende afprøvning, varierede vandforbruget med havevander mellem 7-29 l pr. m². Rengøringsvand løber ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt grundet ressourceforbruget hertil og i forbindelse med udbringning. Husdyrbruget bør derfor undersøge muligheden for etablering af stationært anlæg til iblødsætning i forbindelse med etableringen af de nye stalde.

Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på ammoniak- og staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT, at anvende rengøringsmetoder, der minimerer vandforbruget hertil. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT.

FODER

En forbedring af foderudnyttelsen reducerer udskillelsen af både kvælstof og fosfor. Ved en forbedring i foderudnyttelsen i forhold til landsgennemsnittet på 5 procent for smågrise og 6 procent for slagtesvin vil N og P indhold i gødningen reduceres med ca. 10 procent. Kvælstofudskillelsen kan - udover ved forbedring af foderudnyttelsen – reduceres ved sænkning af proteinindholdet i foderet. Proteinindholdet sænkes ved øget anvendelse af frie aminosyrer i stedet for proteinfodermidler og ved anvendelse af fasefodring, hvor indholdet af protein løbende tilpasses grisenes behov. Hovedparten af reduktionen opnås som følge af brug af frie aminosyrer. Reduktion af kvælstofindholdet i gødningen bevirker en endnu større reduktion i ammoniak-fordampningen, da mængden af kvælstof udskilt igennem urin reduceres mere end total-N, og da pH i gyllen falder, når proteinindholdet i foderet sænkes.

Ammoniakfordampningen kan endvidere formindskes ved tilsætning af benzoesyre eller erstatning af kridt med salte, der forsurer urinen. En anden potentiel fodringsstrategi til at reducere ammoniak er, at ændre mængde og kilde af fiber i foderet. Brug af forsurende calciumsalte og øget fiberindhold i foderet giver dog risiko for nedsatte produktionsresultater. Vedrørende benzoesyre findes der ikke danske forsøg, der dokumenter en ammoniak-reducerende effekt af den tilladte dosis for søer. Der er heller ikke nogen dokumentation for omkostningerne til anvendelse af benzoesyre. (Dansk Svineproduktion Meddelelse nr. 738). Vedrørende tilsætning af salte har der været effekt på ammoniakfordampning, men der har været negativ effekt på trivsel og tilvækst hos grisene (Dansk Svineproduktion Meddelelse nr. 690).

Slagtesvin

Besætningen på Brændmosegård er en avlsbesætninger, hvortil der stilles store krav til den optimale fodersammensætning for at leve op til gældende krav om sundhed og høj kvalitet. Der anvendes foderoptimering, hvor det er muligt, dog indenfor normen. I ansøgt

drift vil blive anvendt mindre råprotein i foder til slagtesvin/polte med max. 155,0 råprotein pr. FE_{sv} i foderet. FE_{sv} er differentieret imellem de forskellige avlstyper, jvf. skema 3.

Ved anvendelse af type 2 korrektion til reduktion af ammoniakfordampning skal samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele bedriften leve op til korrektionsfaktoren for slagtesvin. Der skal derfor laves fire korrektioner, jvf. skema 3.

Skema 3. Ansøgte foderkorrektioner for slagtesvin og polte

Stald	Dyretype	Antal	vægt ind	vægt ud	Tilvækst	FE _{sv} pr. kg. tilvækst	FE	g råprot./FE	Type 2 – Korrektionsfaktor
1.1.4.	Slagtesvin	7300	30	60	30	2,27	497.130	155,0	0,27
1.1.7.	Slagtesvin	500	50	70	20	2,69	26.900	155,0	0,24
1.1.5.	Slagtesvin	1000	30	95	65	2,80	182.000	155,0	
1.1.13.	Slagtesvin	834	30	95	65	2,80	151.788	155,0	0,84
1.1.14.	Slagtesvin	833	30	95	65	2,80	151.606	155,0	
1.1.15.	Slagtesvin	833	30	95	65	2,80	151.606	155,0	
1.1.16.	Polte	900	95	141	46	3,52	145.728	155,0	0,86
I alt							1.306.758		

Type 2 korrektion opgøres på baggrund af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og udgangsvægt, og korrektionsfaktoren for kvælstof skal beregnes ved hjælp af formlen: $((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$. Såfremt der er tale om slagtede svin skal udgangsvægten regnes som $1,31 \times \text{slagtevægten}$.

Korrektionsfaktorerne er beregnet ud fra de i skema 3 anførte værdier. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere korrektionsfaktorer for slagtesvinene og poltene i henhold til de i skema 3 anførte type 2 - korrektionsfaktorer. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer en af de 3 faktorer skal det sikres, at vilkårskorrektionsfaktoren er overholdt.

Søer

I ansøgt drift vil blive anvendt mindre råprotein i foder til søer med max. 130,0 g råprotein pr. FE_{so}. Med udgangspunkt i normtallene 2005/2006 anvendes der 1442 FE pr. årssø svarende til 1.297.800 FE årligt.

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((FE \text{ pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere en korrektionsfaktor for soholdet på 0,9205. Vilkåret er beregnet ud fra de værdier, der er angivet i ansøgningen: 130 g råprotein pr. FE, 1442 FE pr. årssø, 20 fravænnede grise pr. årssø med en fravænningsvægt på 7,2 kg. De tilsvarende normtal (2005/2006) som er grundlag for beregningsform-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

len er 1442 FE pr. årssø, 142,8 g råprotein pr. FE, 24,6 fravænnede grise pr. årssø med en fravænningsvægt på 7,2 kg. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer en af de 3 faktorer skal det sikres, at vilkårskorrektionsfaktoren er overholdt. Størrelsen på vilkårskorrektionsfaktoren er fremkommet ved at indsætte de indtastede tal fra ansøgningen i ovenstående ligning, som følger :
$$(((1442 \times 130) / 6250) - 1,50 - (20 \times 7,2 \times 0,024)) / 27,2 = 0,92.$$

Fytase

Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til svin er ofte lav, hvorved en betydelig mængde fosfor udskilles via gødningen. Ved at tilsætte enzymet fytase til svinenes foder, kan fosfor, der er bundet som fytat i korn og olieholdige frø, blive tilgængeligt for slagtesvinene. Fytase er et enzym, som optimerer svins optagelse af fosfor. Ved tilsætning af enzymet fytase er der dermed et mindre behov for at tilsætte uorganisk fosfor til svinenes foder. Alt i alt vil tilsætning af en mindre mængde uorganisk fosfor og udnyttelse af fosforen, der er bundet i fytat, medvirke til, at der spredes mindre fosfor på markerne og dermed bliver udvaskningen af fosfor fra marken til vandmiljøet forventeligt mindre.

Renere teknologi indenfor slagtesvineproduktion er bl.a. som minimum at kunne opfylde Landsudvalget for Svin's seneste anbefalinger vedrørende anvendelse af fytase. For hjemmeblandet foder anbefales doseringer på 300 FTU, 300 PPU henholdsvis 450 FYT, afhængigt af valg af fytaseleverandør. Der stilles derfor vilkår om anvendelse af fytase i ovenfor beskrevne doseringer.

Foder opbevares i lukkede siloanlæg.

Holstebro Kommune vurderer, at foderet indeholder fosfor og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer for BAT-foder (jf. BREF) ligesom foderet indeholder fytase. Der stilles vilkår til ovenstående

FYRINGSANLÆG

Ejendommen har et halmfyr, jvf. bilag 3, som ansøger har oplyst har en indfyringseffekt på <1 MW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

Olietanke

Der er følgende olietanke på ejendommen:

Type	Placering	Etableret år	Volumen
Overjordisk dieselolietank	Garage på betongulv	1997	< 6000 L
Overjordisk dieselolietank	Stalden på betongulv	1990	< 6000 L
Nedgravet olietank		1999	< 6000 L
Nedgravet olietank		2007	< 6000 L

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

De nedgravede olietanke anvendes til oliefyrene i boligen og staldene. Oliefyrene er p.t. ikke i drift, men bibeholdes som backup såfremt halmfyret ikke kan levere tilstrækkelig med varme i en hård vinter, eller der opstår driftsproblemer med dette.

Påfyldning af dieselolie på køretøjer foregår på betongulv uden kloak afløb.

Olier og kemikalier:

På husdyrbruget opbevares der ingen olie og spildolie

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

SPRØJTEMIDLER, MEDICIN OG KEMIKALIER

Opbevaring

Der opbevares ikke sprøjtemidler på husdyrbruget.

Håndtering

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig punktkildeforurening, som forårsager pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres:

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand, eller på det markareal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål, eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads, eller det markareal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder, og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning (herunder markvandingsboringer) er 25 meter. Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord m.v.

Samlet vurdering

Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets håndtering og opbevaring af kemikalier. Ved at overholde gældende lovgivning vurderes det, at opbevaring og håndtering af kemikalier ikke udgør en væsentlig risiko for forurening af jord, undergrund eller grundvand, samt at krav om BAT er opfyldt.

AFFALD OG KEMIKALIERESTER

Ansøger har oplyst, at affald afskaffes via kommunalt renovationssystem, og at der er indgået aftale med vognmand Marius Pedersen A/S for affaldscontainer.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG: 19.00	Erhvervsaffald (brandbart)	Container	Afhentes af vognmand.
ISAG: 23.00	Ikke brændbart affald	Container	Afhentes af vognmand.
EAK-kode 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	Opbevares i køleskab i stald	Afleveres til apotek
ISAG-kode 50.00	Papir /pap	Container	Afhentes af vognmand.
EAK-kode 02-01-04	Plast	Container	Afhentes af vognmand.

Medicinrester opbevares i køleskab i stalden.

Holstebro Kommune har udarbejdet et regulativ for erhvervsaffald, som er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Kemikalieaffald, herunder sprøjtemidler m.v., skal opbevares i egnede, lukkede beholdere under tag (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på fast, tæt underlag, med opkant eller således, at evt. spild kan opsamles i fx en spildbakke, og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Affald må ikke afbrændes eller nedgraves. Brugte kanyler skal behandles som klinisk risikoaffald i henhold til affaldsbekendtgørelsen og regulativ for erhvervsaffald, herunder skal det opbevares i en egnet brudsikker beholder, og den anvendte emballage skal lukkes forsvarligt og mærkes, før affaldet forlader ejendommen. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til affaldsregulativet, herunder skal transport af farligt affald foregå med godkendt transportør, til godkendt modtager, og der skal foreligge kvitteringer for aflevering af farligt affald. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Holstebro Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald er gældende for husdyrbruget.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Det vurderes, at affaldshåndteringen opfylder krav om BAT og øvrig lovgivning som beskrevet. Området er reguleret af

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets affaldshåndtering.

DØDE DYR

Døde smågrise opbevares i kølecontainer på ejendommen. Resten af selvdøde dyr bringes til afhentningsplads på mark ved Vivsøvej, jvf. bilag 4. Plads har stabilgrus og afhentning sker ved DAKA. Pladsen er placeret bag en jordvold, der skærmer indblikket til pladsen.

I henhold til bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007 om opbevaring af døde dyr, skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen, og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej, og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. I tilfælde hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Opbevaring af kadavere må ikke medføre uhygiejniske forhold eller være til gene for omkringboende. Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk offentlig.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med fast overdækning

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Af ansøgningen og supplerende oplysninger fremgår det, at der årligt produceres flydende husdyrgødning svarende til ca. 10.289 m³. Herudover anvendes der 2.000 m² vaskevand til rengøring af staldanlæg. Dette giver en samlet mængde på 11.289 m³.

Skema 4. Opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års-beholderkontrol	ansøgt kapacitet [m ³]
Gyllebeholder 1	1988	2008	1.970
Gyllebeholder 2	1999	2008	3.010
Gyllebeholder 3	-	---	3.000
Gyllekanaler under svinestalde og fortank,		---	2.345
Samlet opbevaringskapacitet:			10.325

Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette er generelt ensbetydende med at husdyrbruget skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

I husdyrbrugets egne beholdere og gyllekanaler er der således en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 11 måneders produktion. Dette opfylder i henhold til Holstebro Kommunes vurdering kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal have en opbevaringskapacitet svarende til 9 mdr. tilførsel.

Der bliver i forbindelse med udvidelsen etableret fast overdækning på gyllebeholderne. Den faste overdækning etableres som en teltoverdækning af kunststof, der udspændes som et telt over hver overbeholder. Gyllebeholder forsynes med en høj centermast af metal eller træ. Teltdugen spændes ud imellem masten og beholderens elementer. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen. Svovlbrinte sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe betonen. For at undgå at der drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side kan der f.eks. monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig sikring mod nedbrydning af betonen, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der etableres korrosionssikring. Herudover skilles der vilkår om, at teltoverdækning maksimalt må stå åben i et døgn i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder, og at skader på overdækningen skal repareres, ligesom der skal føres logbog over skader.

BAT i forbindelse med opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning er bl.a., at gyllebeholdere tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og vedligeholdelse. Det stilles vilkår til sikring heraf.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere søges opretholdt, og at flydelaget hurtigt reetableres når det brydes, eller alternativt, at der etableres fast overdækning på gyllebeholdere

Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT, jvf. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

PÅFYLDNINGSPLADS FOR GYLLEVOGNE

Påfyldning af gyllevogne sker på grusplads. Da der kan benyttes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at stille vilkår om, at påfyldning af gyllevogne og lignende foregår på en befæstet plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog stilles der vilkår om, at såfremt der opstår spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Såfremt påfyldning sker med en pumpe uden returløbssystem, skal der etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen, end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Der produceres ikke dybstrøelse eller fast gødning på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den beregnede ammoniakfordampning fra anlægget er beregnet i den elektroniske ansøgning, og fremgår herunder af skema 5.

Skema 5. Ammoniakfordampning fra husdyrbruget staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg.

Beskrivelse	N-emission kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (staldafsnit for eksisterende produktion)	1576 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1492 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	441 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	3.508 kg N / år
Meremission	-13 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Krav om 25 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er staldtypen delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv, etablering af biologisk luftrensning på 4 staldafsnit, etablering af fast overdækning på eksisterende og ny gyllebeholder samt reduceret indhold af protein i foderet. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakemissionens påvirkning af de omkringliggende naturområder og -typer er behandlet under afsnittet om "Tør natur" under "Natura 2000-områder, tør natur, grundvand samt bilag IV arter".

LUGT

De primære kilder til lugt fra dyrehold er Staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den korteste geneafstand.

Beregning af geneafstande efter 'Ny Lugtvejledning':

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	921 m	921 m	481 m	---	Ja. Ingen nabobeboelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	698 m	---	---	---	Ja. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	330 m	---	---	---	Ja. Ingen nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstand.

Gylle udbringes ved nedfældning eller slangeudlægning, og vil i henhold til ansøgningen hovedsageligt blive udbragt på hverdage. Der er etableres fast overdækning på gyllebeholderne.

Samlet vurdering for lugt:

Sevel er den nærmest by, og den ligger over 4 km fra anlægget. Mogenstrup, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger over 2 km fra anlægget, mens Vivsøvej 1, der er den nærmeste nabo, ligger over 600 meter fra anlægget. Det vurderes derfor, at anlægget ikke vil medføre væsentlige lugtgener for omgivelserne. Etablering af biologiske luftrensere er ikke medregnet i modellerne, da der ikke er fundet behov herfor, selvom det tidligere er påvist, at etablering af biologisk luftrensere kan reducere lugtemissionen med omkring 30 %, jvf. Dansk Svineproduktion Meddelelse nr. 830.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Transport til og fra husdyrbruget foregår hovedsageligt af Vivsøvej via Herningvej. I Skema 6 ses en oversigt over antallet af årlige transporter.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 6. Transport til og fra husdyrbruget

Type	Antal transporter		Ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Indkøbte foderstoffer	70	140	100 %
Transporter af levende husdyr fra ejendommen	235	255	13 %
Galt grise (trailer)	150	150	0 %
Døde dyr	125	125	0 %
Husdyrgødning	250	400	60 %
Øvrige (erhvervsaffald, dyrlæge, dieselolieleverancer etc.)	100	200	100 %
Antal transporter i alt	930	1270	37 %

Antallet af transporter på offentlig vej stiger med samlet med 37 %. Udvidelsen i DE er på cirka 99 %. Antallet af transporter øges ikke tilsvarende og antallet af transporter vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad der kan forventes.

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 5. Transporter sker hovedsageligt på offentlig vej via Vivsøvej og ad Herningvej eller Hjelmhedevej samt Gl. Skivevej. Ingen af udbringningsarealerne ligger tættere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Markerne 221-0, 222-0, 223-0, 275-0, 277-0, 278-0 og 300-0 ligger mere end 10 km fra anlægget. I henhold til bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v., skal transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km fra husdyrproduktionsanlægget foregå med lastbil eller et påhængskøretøj hertil.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støj og støv herfra minimeres. Af veterinære årsager er det et krav, at transportkøretøjer altid kommer helt rene og uden foregående besøg på andre husdyrbrug. Dyretransporter sker ofte tidligt fra kl. 4. Genen af tidlige transporter vil være begrænset, da der stort set ikke passeres beboelse for at komme til ejendommen.

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

STØJ

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transport, indblæsning af foder og ventilation. Transport og indblæsning af foder sker periodisk og primært i dagtimerne. Ventilation vil være i drift i døgndrift.

Der er ingen naboer inden for en afstand af 600 meter fra husdyrbrugets anlæg, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkilder indenfor normal arbejdstid, og ved de stillede vilkår.

STØV

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

LYS

Det er i ansøgningen oplyst, at der er nødvendig belysning på og i husdyrbruget anlæg.

Der anvendes lavenergilysstofrør. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringsystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret. Tidspunktet kan dog variere.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Censorstyret udebelysning kan medvirke til at reducere energiforbruget på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med energigennemgangen skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyring af udebelysningen.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

SPILDEVAND

Sanitært spildevand afledes med husspildevand til godkendt nedsivningsanlæg. I øjeblikket er der etableret toilet/bad i medarbejderbolig, i stuehus samt i østlig ende af farestald ved indgang. Spildevandsafledningen foregår til trix-tank, hvorfra det ledes til sandmile. I forbindelse med udvidelse planlægges et forrum med toilet/bad-rum til staldens gæster på ca. 50 m². Forrummet bygges i tilknytning til LY-stald/ny klimastald. Endelig placering er endnu ikke helt på plads, men indsendes når færdige byggetegninger foreligger. Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan, kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Vaskevand fra stald tilledes gyllebeholder, og tagvand ledes til regnvandsfaskiner, jvf. bilag 3.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at forhold omkring spildevand opfylder kravet om BAT og i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlig forurening eller gener. Der stilles ikke vilkår om spildevandsforholdene.

SKADEDYR

Rotter

Bekæmpelse sker efter gældende lovgivning, og der er indgået sikringsaftale med Mortalin.

Fluer

Bekæmpes med rovfluer

Generelt

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet omkring rotter er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Mulige uheld og driftsforstyrrelser

Ved pumpning af gylle kan der ske overfyldning eller lækage. Gyllebeholdere kan springe læk, og ved transportopgaver kan der ske færdselsuheld. Ved arbejde med varmt værktøj (vinkelsliber svejseværk m.v.) kan der ske ildspåsættelse

For at forhindre uheld sker gyllepumpning under opsyn og gyllebeholdere er omfattet af 10 årig beholderkontrol. Der er udarbejdet anvisninger til ansatte omkring minimering af risiko for ildspåsættelse, og hvert 5. år gennemgår husdyrbruget en teknisk gennemgang af el og brandforhold. Der er monteret brandslukningsudstyr i risikoområder. Der foreligger handlingsplaner i forbindelse med udslip af gylle og brand

Beredskabsplan

En beredskabsplan kan medvirke til at begrænse skadens omfang ved driftsforstyrrelser og uheld, og derigennem mindske risikoen for forurening, såfremt der skulle ske et uheld, herunder mindre uheld som f.eks. oliespild, og mere alvorlige hændelser som f.eks. brand, hærværk etc.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld reduceres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er der fremsendt udkast til en beredskabsplan.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på ejendommen,
- at alle, der arbejder på ejendommen, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på ejendommen,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Det skal bemærkes, at beredskabsplanen ikke er færdig før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minime-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

re forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Ressource	Tiltag implementeret på bedriften
Energi	<ul style="list-style-type: none"> Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde. Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringsystemet. Ventilationssystemet rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
Vand	<ul style="list-style-type: none"> Der er etableret halmfyr, hvilket vil reducere behovet for anvendelse af olie. Drikkenipler er integreret i foderautomaterne. Installationerne kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
Management	<ul style="list-style-type: none"> Stalde iblødsættes og vaskes med højtryksrensere. Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres. Der er udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte. Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der er lavet udkast til beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. På husdyrbruget forefindes arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov
Ammoniak	<ul style="list-style-type: none"> Der er reduceret tildeling af protein til slagtesvin, polte og søer. Der etableres fast overdækning på gyllebeholdere. Der etableres biologiske luftrensere med en samlet kapacitet på 70.000 m³/t. Der er efter udvidelsen delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv i 6 staldafsnit.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 7. Husdyrbrugets ressourceforbrug

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]	301.000	500.000	66 %
Vand [m ³]	4.300	8.500	98 %
Olie [liter]	30.000	500	
Halm til fyr [rundballer]	0	365	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Ud fra energiguident er energiforbruget pr. årsso 390 kWh og 18,6 kWh pr. slagtesvin. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets husdyrsammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på 900 søer og ca. 6500 slagtesvin. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 470.000 kWh. Hertil kommer drift af biologiske luftrensere, markvanding etc. Et anslået forbrug på 500.000 kWh vurderes derfor umiddelbart at være underestimeret.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Varetagelse af hensyn til landskab og kulturhistoriske områder

Ejendommen er placeret øst for Hjelm Hede. Terrænet og beplantningen omkring ejendommen betyder, at den ikke virker dominerende i landskabet. Det er i ansøgningen angivet, at der i forbindelse med udvidelsen vil blive etableret beplantning omkring ejendommen.

Husdyrbrugets anlæg er placeret øst for Hjelm Hede og det er generelt omgivet af skovbeplantning, læhegn etc. Indsyn til husdyrbrugets anlæg er begrænset til dele af Vivsøvej, og husdyrbrugets anlæg virker ikke dominerende i landskabet.

Husdyrbrugets anlæg er beliggende uden for kulturhistoriske områder, landskabelige interesseområder, kystnærhedszonen, beskyttede fortidsminder eller diger, jvf. bilag 6.

Husdyrbrugets nye stalde og gyllebeholder ligger inden for skovbyggelinjen. Skovbyggelinjen medfører, jvf. naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 1, at der er byggeforbud. Dog er der undtagelser fra forbuddet, jvf. § 17 stk. 2, pkt. 3, der angiver, at driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene er undtaget. Holstebro Kommune vurderer, at nærværende projekt er undtaget for forbuddet.

Det vurderes, at hensynet til de landskabelige værdier er tilstrækkeligt varetaget i det ansøgte projekt, idet de nye bygninger opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger, og der stilles på den baggrund ikke skærpende vilkår vedr. landskabelige forhold.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Alternativer

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret. Anlægget og arealerne ikke vil blive reguleret mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m. som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

AREALER - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets arealer

DRIFT AF UDSPREDNINGSAREALER

Markdriften er forpagtet til Rønbjerg Maskinstation I/S, der står for afhentning og udbringning af gylle. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn.

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på Vivsøvej 4, 7800 Skive. Herudover afsættes der husdyrgødning til aftalearealer tilhørende ABG Hereford v/B. & P. Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (CVR: 74480519) i Holstebro Kommune samt på aftalearealer tilhørende RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive (CVR: 41560053). Arealerne tilhørende RØNBJERG MASKINSTATION I/S er beliggende i Skive Kommune, og arealerne er behandlet i bilag 16, jvf. Skive Kommunes § 21 – udtalelse. Husdyrgødningen er sammensat, jvf. tabel 2.

Tabel 2. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer				
Vivsøvej 4, 7800 Skive	Svinegylle	42.693	9.565	408,69
I alt		42.693	9.565	408,69
Fraført til aftalearealer				
Tingvej 76, 7800 Skive	Svinegylle	2.610	582	25,00
Kisumvej 52, 7800 Skive	Svinegylle	2.620	536	25,48
I alt		5.230	1.218	50,48
I alt samlet		47.922	10.683	459,17

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i tabel 2 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 291,97 ha, hvoraf 29,65 ha er forpagtede. Derudover er der indgået gylleaftaler for 51,87 ha. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til tabel 3 og er beliggende i henhold til bilag 7.

Tabel 3. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
242-0	1,20	Vivsøvej 4, 7800 Skive
112-0	6,70	Vivsøvej 4, 7800 Skive
122-0	6,73	Vivsøvej 4, 7800 Skive

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
223-0	1,68	Vivsøvej 4, 7800 Skive
131-0	8,24	Vivsøvej 4, 7800 Skive
242-1	0,68	Vivsøvej 4, 7800 Skive
110-0	8,56	Vivsøvej 4, 7800 Skive
117-0	6,22	Vivsøvej 4, 7800 Skive
116-0	6,94	Vivsøvej 4, 7800 Skive
115-0	4,97	Vivsøvej 4, 7800 Skive
137-1	2,23	Vivsøvej 4, 7800 Skive
204-0	4,83	Vivsøvej 4, 7800 Skive
2-0	18,04	Vivsøvej 4, 7800 Skive
135-1	20,16	Vivsøvej 4, 7800 Skive
132-0	10,27	Vivsøvej 4, 7800 Skive
124-0	18,48	Vivsøvej 4, 7800 Skive
212-0	3,29	Vivsøvej 4, 7800 Skive
101-1	2,66	Vivsøvej 4, 7800 Skive
102-1	0,25	Vivsøvej 4, 7800 Skive
211-0	2,81	Vivsøvej 4, 7800 Skive
101-2	3,62	Vivsøvej 4, 7800 Skive
232-0	4,84	Vivsøvej 4, 7800 Skive
300-0	5,59	Vivsøvej 4, 7800 Skive
118-0	1,82	Vivsøvej 4, 7800 Skive
222-0	2,75	Vivsøvej 4, 7800 Skive
125-0	1,26	Vivsøvej 4, 7800 Skive
231-0	4,24	Vivsøvej 4, 7800 Skive
230-0	4,31	Vivsøvej 4, 7800 Skive
206-0	10,57	Vivsøvej 4, 7800 Skive
205-0	3,45	Vivsøvej 4, 7800 Skive
204-1	2,00	Vivsøvej 4, 7800 Skive
203-0	2,12	Vivsøvej 4, 7800 Skive
222-1	3,35	Vivsøvej 4, 7800 Skive
136-0	4,43	Vivsøvej 4, 7800 Skive
153-0	4,20	Vivsøvej 4, 7800 Skive
137-3	0,72	Vivsøvej 4, 7800 Skive
157-0	8,97	Vivsøvej 4, 7800 Skive
139-0	3,74	Vivsøvej 4, 7800 Skive
138-0	5,37	Vivsøvej 4, 7800 Skive
133-0	5,28	Vivsøvej 4, 7800 Skive
115-1	0,31	Vivsøvej 4, 7800 Skive
137-0	2,20	Vivsøvej 4, 7800 Skive
201-0	3,25	Vivsøvej 4, 7800 Skive
134-0	4,65	Vivsøvej 4, 7800 Skive
130-0	2,70	Vivsøvej 4, 7800 Skive
106-0	17,36	Vivsøvej 4, 7800 Skive
121-0	8,46	Vivsøvej 4, 7800 Skive
127-0	0,76	Vivsøvej 4, 7800 Skive
119-0	1,67	Vivsøvej 4, 7800 Skive
137-2	3,37	Vivsøvej 4, 7800 Skive
	262,33	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
135-3	4,34	Børge Storgaard, Ådalen 4, 7800 Skive (bortforpagter)
278-0	4,62	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
277-0	0,50	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
275-0	2,04	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
274-0	3,82	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
126-0	2,68	Kristian Jensen Hjelmvej 4, 7800 Skive (bortforpagter)
221-0	1,59	Thomas Bjergbæk, Røjbækvej 9, 7540 Haderup (bortforpagter)
273-0	4,15	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
272-0	3,87	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
271-0	2,04	Schneider Philpsen, Røjbækvej 7, 7540 Haderup (bortforpagter)
	29,65	ha forpagtede arealer
	291,97	ha forpagtede og ejede arealer
Gylleaftalearealer		
15-3	2,78	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
15-2	4,47	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
1-0	5,10	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
15-1	8,17	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
1-1	4,31	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
141	2,38	RØNBJERG MASKINSTATION I/S, Kisumvej 52, 7800 Skive
142	13,00	Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (ejer)
143	1,98	Jan Kjærgaard Christensen, Tingvej 83, 7800 Skive (ejer) – Forpagtet af Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (forpagtet)
140	9,68	Bente Blak Madsen, Tingvej 76, 7800 Skive (ejer)
	51,87	ha gylleaftalearealer

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udsprede gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyr-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

gødning, der udbringes (harmonikrav). For svin må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 291,92 ha til rådighed. Der er 291,97 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

Gylleaftalearealerne på under Kisumvej 52 og Tingvej 76 har et harmonitryk på hhv. 0,90 og 1,04 DE/ha, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme skal opfylde landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skal udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal, jvf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. Arealkravet er beregnet til 94,1 ha, og arealkravet vurderes således at være opfyldt. Jordbrugskommissionen er myndighed, og når Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er opfyldt, foretager Holstebro Kommune sig ikke videre i sagen. Det er derfor ansøgers eget ansvar, at evt. tilladelser og lign. indhentes ved Jordbrugskommissionen.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Alle arealerne drives med S4 sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Jvf. den miljøtekniske vurdering under grundvand stilles der vilkår om grundvandssædskifte med 50 % miljøgræs (G5) på markerne 2-0, 101-2, 102-1, 106-0, 112-0 og 126-0.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Begrebet miljøgræs dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder (generelt krav om 14 % efterafgrøder). Herudover er der følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ansøgers betragtninger i relation til udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning vil hovedsageligt kun ske på hverdage. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører til et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

BAT beskrivelse for praksis i forbindelse med udbringning af gylle til bedriftens arealer
Markdriften er i øjeblikket forpagtet til Rønbjerg Maskinstation, der står for afhentning og udbringning af gylle. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn. Rønbjerg Maskinstation er opmærksom på at flere af bedriftens arealer grænser op til eller ligger i nærheden af kvælstoffølsom natur eller arealer beskyttet efter § 7 i loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvorfor udbringningen foregår efter praksis for godt landmandskab, således som det står beskrevet i BREF-dokumentet dvs. BAT. BREF-dokumentet foreskriver, at enten nedfælde eller slangeudlægning og indarbejdelse inden for 4 timer er BAT for tilførsel af gylle til landbrugsjord. Hver teknik har dog sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold eller på alle jordtyper. For eksempel anbefales det ikke at anvende nedfældning i vintersæd.

Ejer og maskinstation er bevidste om, at minimeret ammoniakemissionen fra bedriftens marker er med til at værne om den kvælstoffølsomme tørre natur, der findes omkring ejendommens udbringningsarealer. På bedriften gøres derfor ekstra tiltag til minimering af afdriften i form af, at man på samtlige arealer har valgt at udlægning af gylle skal foregå efter principper, der minimerer ammoniakemission. Ud over det lovpligtige krav om nedfældning af gylle på sort jord og i græs inden for 1000 m fra § 7 arealer, har man på bedriften valgt at gylle, hvor det er muligt, udbringes med sortjordsnedfælder ned til 15 cm dybde. Ved nedfældning reduceres overfladen af gylle samtidig med, at ammoniakken kommer i kontakt med og optages hurtigere i jordmatrixen. Herved reduceres ammoniakfordampningen i forhold til gylle udlagt på jordoverfladen. Den konkrete ammoniakreduktion afhænger af flere faktorer, men det vurderes ifølge BREF-notatet, at emissionsreduktionen er ca. 80 % i forhold til konventionel bredspredning. På arealer med vintersæd er nedfældning af gylle endnu ikke udviklet uden risiko for skader på afgrøderne. På disse arealer udlægges gyllen med slanger. Det tilstræbes, at marker med vintersæd er de første marker der får gødning. Udlægningen i vintersæd foregår derfor i så vidt mulig i marts og så vidt mulig, når det regner eller om aftenen. Da ammoniakfordampningen ved slangeudlægning i vinterafgrøder blandt andet afhænger af temperaturen, afgrødehøjde, vanding og vindhastigheden, vil de nævnte tiltag reducere ammoniakemissionen. Forsøg har vist, at fortynding af gylle og forsuring af gylle begge er teknikker, der reducerer ammoniakemission ved gylleudlægning. Da der ikke forekommer forsøringsanlæg på ejendommen er denne teknik fravalgt. Ligeledes er fortynding fravalgt, da der på maskinstationen ikke findes udstyr, der kan håndtere denne form for udlægning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 5. Transporter sker hovedsageligt på offentlig vej via Vivsøvej og ad Herningvej eller Hjelmhedevej samt Gl. Skivevej. Det vurderes ikke, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne er forbundet med væsentlige gener.

Bynære udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Marker ligger væk fra bymæssig bebyggelse. Mark 101-1 og 101-2 er de marker, der er beliggende tættest på den samlede bebyggelse i Mogenstrup. Arealerne ligger over 200 meter fra de bebyggede områder. Holstebro Kommune finder, at udbringning af gylle på disse arealer i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler sikrer mod væsentlige gener.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde af mark- og gødningsplaner.
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform.
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspretning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Husdyrbruget har gjort sig overvejelser omkring muligheden for at anvende maskinel og tekniker til udbringning af husdyrgødningen, der bl.a. reducerer ammoniakfordampningen, herunder anvendelse af sortjordsnedfælder ned til 15 cm dybde og prioritering af vintersædsmarker med slangeudlægning tidligt på året og optimale vejrforhold. Herudover er der beskrevet management i relation til godt landmandskab, såsom udbringning af gylle på hverdage under hensynstagen til vejrforhold, hvilket minimerer risikoen for lugtgener for de omkringboede. Herudover er det beskrevet, at der aldrig køres husdyrgødning ud på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer, hvilket minimerer risikoen for specielt overfladeafstrømning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

En del marker er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jvf. bilag 6-2. Kulturarvsarealet dækker dele af den såkaldte "Oldtidsvej", som løber langs sidste istids hovedopholdsline gennem hele vestjylland fra Vesterhavet ved Trans ind til Karup Å. Vejforløbet eller vejkorridoren markeres af 1) fredede og overpløjede gravhøje, samt af 2) vejspor, som ses i heder og på luftfotos, og af 3) eksisterende veje og hulveje. Forløbet er meget markant fra Vesterhavet og helt ind til Stubbergård Sø og Flynder Sø. Herefter på det sidste korte stræk er der flere forløb, som hver især er markeret med gravhøje, men ikke så markant, som på resten af strækningen. Forløbet strækker sig over ca. 77 km. Der er ca. 430 fredede gravhøje i forløbet og registreret ca. 1070 overpløjede høje (hvoraf nogle kun er registrerede på luftfotos), altså i alt ca. 1500 gravhøje. Højrækken er uden tvivl en af de mest markante i landet.

Markerne 119-0, 121-0, 122-0, 124-0, 133-0, 134-0, 135-0, 136-0, 137-1, 242-1, 273-0 og 274-0 ligger inden for beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje, jvf. bilag 6-2 og 6-3. Selve gravhøjene er beliggende uden for de respektive markarealer. Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der stilles ikke skærpende vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Nord for mark 142 og vest for mark 132-0 ligger beskyttede diger, jvf. bilag 6-2. De beskyttede diger er omfattet af museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digernes placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Natura 2000-områder, tør natur, grundvand samt bilag IV arter

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁹, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jvf. EF-domstolen¹⁰. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹¹ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, STOQ, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen¹² og data fra Conterra ApS vedr. gødningsregnskaber. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

⁹ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹⁰ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

¹¹ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

¹² Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal, Overfladevand.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

TØR NATUR

Husdyrbruget er beliggende et område med naturområder og naturtyper inden og uden for internationale beskyttelsesområder, jvf. bilag 8. For overskuelighedens skyld er husdyrbrugets anlægs ammoniakpåvirkning af den omkringliggende beskyttede tørre natur både inden og uden for de internationalt beskyttede områder behandlet samlet i det følgende. Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på -13 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 3508 kg N/år, jvf. skema 5.

Natura 2000 områder

Habitatområde nr. 40 - Karup Å ligger øst for husdyrbrugets anlæg. Holstebro Kommune har foretaget en ammoniakdepositionsberregning i et punkt 3,5 km øst for anlægget i habitatområdet, da dette er det tætteste punkt i forhold til husdyrbrugets anlæg. Beregningen viste, at husdyrbrugets anlæg efter udvidelsen medfører en totalbelastning af området på 0,03 kg N/ha efter udvidelsen. Viborg Kommune har i § 21-høringen vedr. ansøgningen ikke omtalt mulige problemer i relation ammoniakemissionen fra anlægget, jvf. bilag 15. Holstebro Kommune vurderer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil kunne påvirke habitatområdet væsentligt negativt, hvorfor udpegningsgrundlaget i relation til tør natur ikke er behandlet yderligere i nedenstående.

Husdyrbruget er beliggende øst for Natura 2000-området Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø (N41). Nedenstående naturområder er alle beliggende i områder der er beskyttet af både husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Tålegrænsen for de forskellige naturtyper i udpegningsgrundlaget, hvis primære påvirkning skyldes atmosfærisk ammoniakdeposition, er medtaget hvor det af DMU, er vurderet vigtigt for naturtypen, at den fastsatte tålegrænse ikke overskrides.

Tabel 4 Udpegningsgrundlaget og naturtypernes tålegrænser for tør natur jf. SNS 2005 og KGB. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype	Tålegrænse (Ammoniak)
3160	Brunvandede søer og vandhuller	5-10 kg N/ha
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng	10-25 kg N/ha
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)	10-25 kg N/ha
6230*	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	10-20 kg N/ha
7110*	Aktive højmoser	5-10 kg N/ha
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse	5-10 kg N/ha
7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand	10-15 kg N/ha
7230	Rigkær	15-25 kg N/ha
9190	Stilkegeskove og -krat på mager sur bund	10-20 kg N/ha
91E0*	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	10-20 kg N/ha

Hedeområde – beregningspunkt 2

650 meter VNV for husdyrbruget ligger et stort hedeområde – Grimmebakker / Hjelm Hede på østsiden af Flyndersø, som er et af regionens store værdifulde hedeområder, der er A-målsat i Regionplan 2005 for Ringkjøbing Amt. Heden er en del af EF-Habitatområde nr. 41 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 29, Hjelm hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. Grimmebakker er kortlagt som tør hede, naturtype 4030, i habitatnaturtypekortlægningen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Heden er vurderet til gunstig bevaringsprognose 2. MC Ringkjøbing har en ekstensiv NO-VANA overvågningsstation i den nærmeste hede, hvor bl.a. kvælstof i løv på forskellige planter måles. Holstebro Kommune har af MC Ringkjøbing fået oplyst, at rensdyrlav på stationen har en gennemsnitlig N-procent på 1,01. DMU har oplyst, at DMU's faglige værdi for gunstig bevaringsprognose er 0,6 %. Den højeste belastning målt på stationen er 1,39 %, hvilket er en voldsom overbelastning. Hedelyng og revling har en gennemsnitlig N-procent på 1,28, og her er DMU's faglige værdi for gunstig bevaringsprognose på 1,20 %. Desuden har heden gentagne gange været udsat for angreb af lyngens bladbillen, der ødelægger lyngplanterne og som især opformerer ved høje koncentrationer af kvælstof i bladene. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at Statens overvågning af kvælstofindholdet i rensdyrlav og andre hedeplanter på netop Hjelm Hede viser næringsstofværdier, der ligger betydeligt over Danmarks Miljøundersøgelses faglige værdier for gunstig bevaringsstatus. Tålegrænsen for naturtype 4030 er 10-20 kg N/ha. I 2007 var baggrundsbelastningen i henhold til DMU på 12 kg N/ha, hvilket betyder, at den nedre tålegrænse allerede er overskredet. Ved yderligere belastning af hedeområdet vil der være risiko for, at området overgår til ugunstig bevaringsstatus. Husdyrbruget medfører ingen merbelastning på naturområdet, og totalbelastning af hedeområdet er på 0,36 kg N/ha, jvf. N-dep.pkt. 2 på bilag 9. Baggrundsbelastningen på Hjelm Hede er i henhold til DMU faldet fra 14 kg N/ha i 2006 til 12 kg N/ha i 2007. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke påvirker naturtypen væsentligt negativt.

Surt overdrev og rigkær – beregningspunkt 6

2,3 km V for husdyrbrugets anlæg ligger det nærmeste sure overdrev, naturtype 6230*, jvf. N-dep.pkt. 6 på bilag 9. Baggrundsbelastningen i området er 13 kg N/ha, og naturtypens nedre tålegrænse er derfor overskredet. Der er ingen merbelastning fra husdyrbruget, og totalbelastningen fra husdyrbruget er på 0,03 kg N/ha. Syd for overdrevet ligger et rigkær, naturtype 7230. Naturtypens nedre tålegrænse er ikke overskredet og bedraget fra husdyrbruget vurderes ikke at ændre herpå. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke påvirker naturtyperne væsentligt negativt.

Højmoser – beregningspunkt 5 og 7

3,2 km VNV for husdyrbruget ligger der en nedbrudt højmose, naturtype 7120, jvf. N-dep.pkt. 7 på bilag 9, og 2,5 km NV for anlægget ligger et område med flere mindre højmoser, naturtype 7110*, jvf. N-dep.pkt. 5 på bilag 9. Baggrundsbelastningen i områderne er 13 kg N/ha, og naturtypernes øvre tålegrænse er derfor overskredet. Der er ingen merbelastning fra husdyrbruget, og totalbelastningen fra husdyrbruget er på hhv. 0,02 og 0,03 kg N/ha. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke påvirker naturtyperne væsentligt negativt.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at ammoniak emissionen fra husdyrbrugets anlæg ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000 område N40 eller N 41 væsentligt negativt.

Uden for Natura 2000 områder

Hedeområde – beregningspunkt 1

Ca. 700 meter VSV for husdyrbruget anlæg ligger et hedeområde, jvf. N-dep.pkt. 1 på bilag 9, der er beskyttet af husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Området er B-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

målsat i Ringkjøbing Amts regionplan. Baggrundsbelastningen i området er 14 kg N/ha, og naturtypens nedre tålegrænse er derfor overskredet. Der er ingen merbelastning fra husdyrbruget, og totalbelastningen fra husdyrbruget er på 0,11 kg N/ha. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke påvirker naturområdet væsentligt negativt.

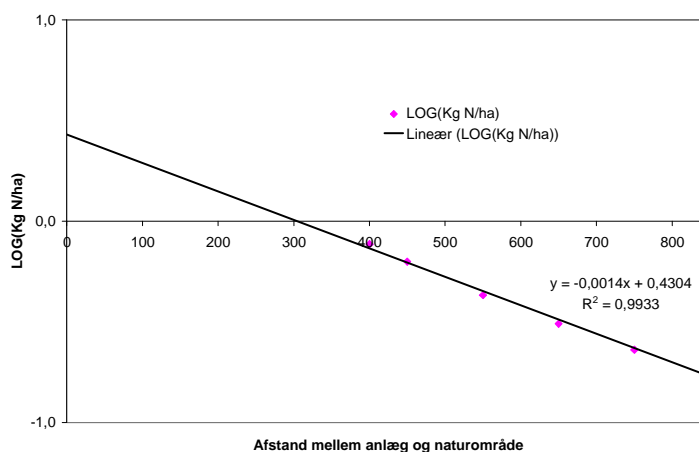
Hedemose – beregningspunkt 4

Ca. 500 meter nord for husdyrbruget anlæg ligger en hedemose, jvf. N-dep.pkt. 4 på bilag 9, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Området er C-målsat i Ringkjøbing Amts regionplan. Ved besigtigelse den 27. november 2009 var der i områdets sydlige del en bræmme med pors/blåtop/smalbladet mangeløv plus træer. Tæt herpå findes store arealer – sikkert gl. tørvegrave – med sphagnum, rundbladet soldug, tranebær, aflangbladet vandaks, kær-trehage, klokkeling, smalbladet kæruld, rosmarinlyng, kragefod m.m. Baggrundsbelastningen i området er 14 kg N/ha, og naturtypens nedre tålegrænse er derfor overskredet. Der er ingen merbelastning fra husdyrbruget, og totalbelastningen fra husdyrbruget er på 0,66 kg N/ha. Da der ikke sker en merudledning af ammoniak som følge af udvidelsen, vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområdet, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Mose mindre end 300 meter fra husdyrbruget

Ca. 150 meter nord for husdyrbrugets anlæg ligger en mose, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Området er C-målsat i Ringkjøbing Amts regionplan. Ved besigtigelse den 27. november 2009 blev der registreret større lavvandede partier, som var græs- og dunhammer dominerede, men som også havde en mere næringsfattig flora med bl.a.

næb- og alm. star, vandnavle, pors, blåtop mv. Mosen er vurderet at have en tålegrænse på 10-20 Kg N/ha. Baggrundsbelastningen i området er 14 kg N/ha, og naturtypens nedre tålegrænse er derfor overskredet. Der er ingen merbelastning fra husdyrbruget, men det er ikke muligt igennem ansøgningsystemet at beregne totalbelastningen, da ansøgningsystemet ikke kan regne inden for 300 meter af anlægget. Ved at foretage 5 beregninger i områder, der ligger mellem 400 og 850 meter i samme retning som naturområdet, er det ekstrapoleret, at totaldepositionen fra anlægget på moseområdet er omkring 1,7 kg N/ha. Der kan være en del usikkerhed omkring beregningen, men det er det bedste bud ud fra nuværende viden. Da der ikke sker en merudledning af ammoniak som følge af udvidelsen, vurderer Holstebro Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af området, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 3. Ekstrapolering mellem den logaritmiske transformering af ammoniakdeposition i områder med forskellige afstande til anlæg, der ligger i 150 grader i forhold til depositionsområde. $R^2=0,99$

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Mark 277-0 er registreret som et engareal, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Holstebro Kommune har besigtiget området den 19.11.2009 og gennemgået orthofoto og luftfotografier. Det vurderes på baggrund heraf, at udpegningen af mark nr. 277-0 er en fejlregistrering. Holstebro Kommune vil fjerne registreringen, og arealet kan derfor indgå i harmoniarealet.

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende tættere på end 1000 meter fra naturområder omfattet af husdyrlovens § 7, og arealerne er derfor omfattet af kravet, jvf. bilag 10.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Markerne 278-0, 143, 112-0, 2-0, 121-0, 122-0, 124-0, 134-0, 135-1, 136-0, 137-0 og 137-2 er alle grænsende op til beskyttede naturområder. Med undtagelse af mark 278-0, 143, 2-0 og 112-0 er de øvrige udspretningsarealer beliggende i bufferzone II til beskyttede naturtyper, og er derfor omfattet af krav om nedfældning på sort jord og græs.

Mark 278-0, 2-0 og 143 er grænsende op til engarealer, der har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha. Da baggrundsbelastningen i henhold til DMU er 14 kg N/ha, vurderes afdrift som følge af udbringning af husdyrgødning ikke at kunne påvirke naturområderne væsentligt negativt. Mark 112-0 er grænsende op til en C-målsat mose, der er beliggende umiddelbart nord for marken. Naturområdet tålegrænse vurderes som 10-20 kg N/ha. Da den nedre tålegrænse er overskredet, vurderer Holstebro Kommune, at udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning på sort jord og i græs. Der stilles vilkår herom.

Mark 135-1 og 137-0 er beliggende øst for Hjelm Hede. Det er ved tilsyn den 27.11.2009 konstateret, at der både er træerækker og brandbælter imellem ager og hede. Holstebro Kommune vurderer derfor, at naturområdet er sikret tilstrækkeligt ved de generelle lovkrav.

BESKRIVELSE AF HABITATOMRÅDE NR. 40 KARUP Å OG UDPEGNINGSGRUNDLAGET

Husdyrbrugets udspretningsarealer er delvist beliggende i oplandet til Karup Å, der er udpeget til Habitatområde nr. 40. Habitatområde nr. 40 består af Karup Å, Koholm Å (afløbet fra Flyndersø), nederste strækning af Resen bæk, jvf. bilag 11.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Afstanden fra husdyrbrugets anlæg og til habitatområdet er > 3,5 km. Udpegningsgrundlaget i relation til tør natur ikke er medtaget i nedenstående, da Holstebro Kommune, jvf. afsnit om tør natur, har vurderet, at husdyrbruget anlæg ikke vil blive påvirket væsentligt negativt, som følge af nærværende projekt.

Udpegningsgrundlaget (vandnaturtyper og arter) for habitatområdet fremgår af nedenstående tabeller.

Tabel 5. Udpegningsgrundlaget for habitatområde H40 jf. SNS 2005¹³ og KGB¹⁴. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 6. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr.	Art
1037	Grøn kølleguldsmed
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1355*	Odder

Regionplanens målsætning

Udspredningsarealerne afvander via Korsmose Bæk (B0), Sebstrup Bæk (B3/C), Bjørnkær Bæk (B1/F), Trandum Bæk (B3) og Mogenstrup Bæk (B1/F) til EF-habitatområde nr. 40 Karup Å.

Tilstand

I henhold til basisanalyserne for habitatområde 40 kan vandløbene i habitatområde 40, som indeholder hovedløbet af Karup å samt de nederste spidser af en række tilløb, i stort omfang karakteriseres som uregulerede vandløb med gode fysiske forhold. Dette betyder, at vandløbene i hovedtræk fremstår som fauna og flora rige vandløb med en god variation. Regionplanens målsætning for de afledende vandløb er opfyldt, og projektet vurderet ikke at påvirke vandløbene væsentligt negativt.

Arter

Bæklampret er registreret i hele hovedløbet af Karup Å inden for Natura 2000 området, ligesom der også er spredte registreringer i flere af tilløbene. På den baggrund vurderes bæklampret at forekomme almindeligt i alle eller stort set alle vandløb inden for Natura 2000 område N40. I de vandløb hvorfra arten endnu ikke er registreret skyldes det oftest, at den ikke er eftersøgt ved elektrobefiskning i disse vandløb. Bæklampret stiller beskedne krav til kvaliteten af levested, og trives fint i vandløb med bare nogenlunde vandløbskvalitet (DVFI 4). I vandløb med dambrugsdrift kan arten dog blive negativt påvirket idet voksne individer i forbindelse med gydevandringerne har risiko for at ende inde i dambrugene. På

¹³ Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

¹⁴ Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

trods af dette og på baggrund af artens meget almindelige forekomst i vestjyske vandløb, vurderes der ikke at være akutte trusler for arten inden for Natura 2000 område nr. N40.

På baggrund af elbefiskninger i Karup Å-systemet i 2003-2004 vides det, at flodlampret findes i store dele af hovedløbet af Karup Å, det blev vurderet, at arten var forholdsvis fåtallig i denne periode. Flodlampret er desuden registreret i Resen Bæk, men det vides ikke, om der findes en fast bestand i vandløbet. Det vurderes, at flodlampret er forholdsvis almindelig i hovedløbet af Karup Å, og sandsynligvis også på de nedre dele af Resen Bæk. De fysiske forhold i Karup Å og Resen Bæk er gode idet vandløbene har et stort set naturligt forløb, og mange steder findes der grus- og stenpartier i vandløbsbunden. Som det var tilfældet for bæklampret kan også bestanden af flodlampret blive negativt påvirket af dambrugsdriften. På trods af dette, vurderes der ikke at være akutte trusler for arten inden for Natura 2000 område nr. N40.

Odderen har et af sine danske kerneområder i Karup Å-systemet og har formentlig været her også, da arten på landsplan var mest sjælden og truet i 70'erne og 80'erne. Arten blev eftersøgt ifm. NOVANAovervågningen i foråret 2004. Der blev fundet spor og/eller efterladenskaber fra arten på alle 8 undersøgte stationer fordelt over hele habitatområdet, samt på en enkelt station umiddelbart uden for område 40. Odderen er fortsat truet af rusefiskeri, menneskelige forstyrrelser og trafik, men bestanden i habitatområde 40 vurderes umiddelbart at være robust og stabil. Lystfiskernes intensive færdsel døgnet rundt af på store dele af Karup Å udgør tilsyneladende ikke noget problem for arten. Der er forlydender om, at der jævnlige ses dagaktive individer. Dette kan tyde på, arten har vænnet sig til den menneskelige færdsel. Det vurderes ikke, at arten vil blive påvirket af nærværende projekt.

Grøn Kølleguldsmed har i Karup Å et af sine hovedudbredelsesområder. Arten blev eftersøgt ifm. NOVANAovervågningen i foråret 2004, og der blev fundet huder af klækkede voksne individer på de fleste undersøgte stationer. Hovedparten af fundene skete nedstrøms Hagebro og til Skive midtby. Arten er truet af forstyrrelse i form af vandindvinding og vandløbsvedligeholdelse, men bestanden i habitatområdet vurderes umiddelbart at være i fremgang som følge af en forbedret fysisk og kemisk vandkvalitet.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000-OMRÅDET HJELM HEDE, FLYNDERSØ OG STUBBERGÅRD SØ (N41) OG UDPEGNINGSGRUNDLAGET

Husdyrbruget og dets udspretningsarealer er delvist beliggende i oplandet til Stubbergård og i nærheden af Hjelm Hede, som er udpeget til Natura 2000-område (N41) på baggrund af habitatområde (H41) og fuglebeskyttelsesområde (F29).

Natura 2000-områdets samlede areal er på 2.170 ha, bestående af ca. 160 ha sø, mens 2.010 ha er land. Stubbergård Sø og Flyndersø ligger i en tunneldal og er omgivet af et meget kuperet dødislandskab, hvor flere af lavningerne er omdannet til små søer eller højmoser.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Oplandet til Natura 2000-vandområdet er på ca. 7.200 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 83 %¹⁵, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 6.000 ha.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området¹⁶ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 7. Udpegningsgrundlaget for habitatområde N41 jf. SNS 2005¹⁷ og KGB¹⁸. De naturtyper og arter der er anført med ”*” er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
7220*	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Tabel 8. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A021	Rørdrum	X	
A094	Fiskeørn	X	
A070	Stor skallesluger		X

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr	Art
1166*	Stor vandsalamander
1318*	Damflagermus
1355*	Odder
1393	Blank seglmos

Regionplanens målsætning

Hellesø, Skallesø, Flyndersø og Stubbergård Sø er alle i regionplanen A1/B-målsat, hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet, selv om søerne udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, A2 til badevandsmålsætning og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt. Stubbergård og Flynder Sø er herudover A2-målsat som badeområder. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kulturpåvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket ift. den naturlige baggrundstilstand. Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

¹⁵ 83 % af oplandet er jf. gødningsregnskaberne landbrugsarealer

¹⁶ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet ”Tør natur” såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹⁷ Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

¹⁸ Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

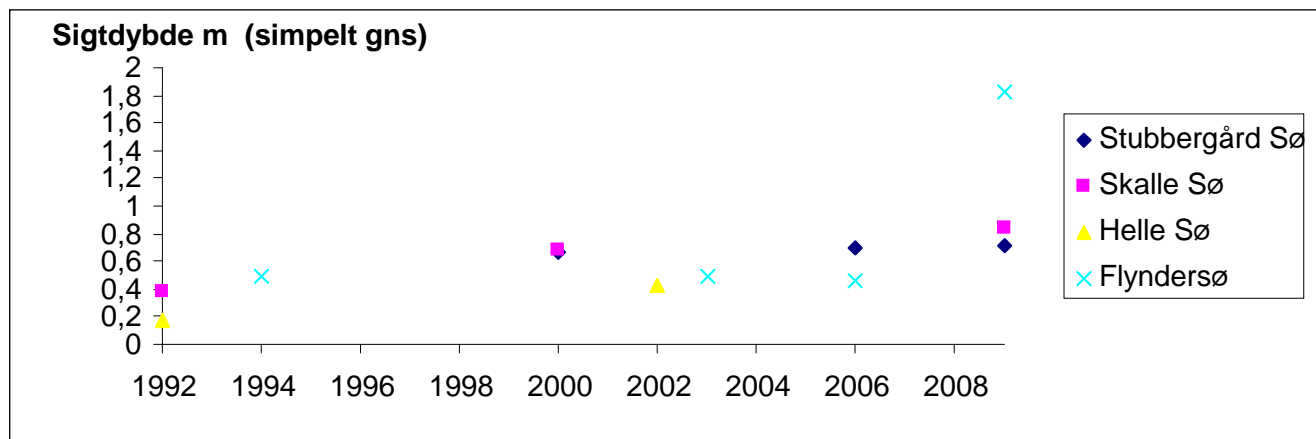
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Fra 1. maj til 30. september skal sigtddybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter.
- Søvandets indhold af total fosfor må som årgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l.
- Arter og naturværdier som ønskes beskyttet gennem den skærpede målsætning have en god bevaringsstatus.
- Vandkvaliteten i badevandsmålsatte søer skal kunne leve op til kravene i Bekendtgørelse nr. 292 og i Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 (1985), Kontrol med badevand.

Tilstand

Regionplanens målsætning for de næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150) er ikke opfyldt. Årsagen til den manglende opfyldelse af målsætningen er for alle søerne ekstern næringsstofbelastning og biologisk struktur. Herudover er alle søerne med undtagelse af Skallesø internt belastede med fosfor. Kilderne til den eksterne næringsstofbelastning er for alle søerne i regionplanen angivet som værende det åbne land. Algevæksten i søerne er primært fosforbegrænset, men kvælstof kan i perioder være det begrænsende næringsstof.

Næringsstoffilledningen medfører en stor algevækst, hvilket reducerer sigtddybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde. Dyre- og plantelivet i alle søerne er i regionplanen for Ringkjøbing Amt vurderet som værende utilfredsstillende. I nedenstående figur er de målte sigtddybder for søerne illustreret, det fremgår at sigtddybden er svagt stigende for de fire søer.

Figur 4 Målte sigtddybder m (simpelt gns) for Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flynder Sø i perioden 1992-2009.

Naturtyper

Stubbergård Sø, Flynder Sø og Skalles Sø er kategoriseret som naturtypen Næringsrig Sø (3150). Søerne lever ikke op til målsætningen opstillet i regionplan 2005. Søernes nuværende miljøtilstand om manglende målopfyldelse skyldes tidligere eller nuværende tilledninger med næringsstoffer som betyder at udbredelsen af karakterarterne for naturtypen ikke har gode vækstbetingelser og derfor kun har en lille udbredelse.

Naturtypen 3110 Lobeliesøer i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden, Holstebro Kommune finder derfor ikke

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Brunvandet søer (3160) i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden ikke. Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Arter

Blank Seglmos er fundet to steder indenfor udpegningsområder bl.a. i kildeområdet på østsiden af Stubbergård Sø. Arten er primært tilknyttet næringsfattige kilder og rigkær med mineralrige mosdominerende vældmoser samt mosdominerede rigkær. Arten forekommer i en god bestand, dog er de to steder truet af tilgroning som følge af næringsstofftilførslen. Yderligere fremgår det af basisanalysen at det forventes at være flere mindre bestande i udpegningsområdet, men disse bestande er truet alene på baggrund af populationsstørrelsen.¹⁹

Damflagermus forventede levesteder indenfor udpegningsområdet omfatter større søer og åer, hvor de har mulighed for at jage insekter, hvorfor de forventes at leve omkring Stubbergård Sø, omkring Skalle Sø i tillæg til Flyndersø. Damflagermusen kun er registreret et sted indenfor udpegningsområdet, og Holstebro Kommune ikke er i besiddelse af yderligere information, hvorfor tilstanden for Damflagermus ikke lader sig nærmere vurderer, men arten vurderes ikke at blive væsentligt negativt påvirket af nærværende projekt.

Der er ingen kendte registreringer af stor vandsalamander fra området. Arten vides dog at forekomme i et område ved Sahl og Sevel vest for habitatområdet, og det er ikke usandsynligt at den forekommer indenfor habitatområdet. De store næringsrige søer i området og de store tørre heder betragtes ikke som potentielle levesteder, men vandhuller og mindre søer forventes at være potentielle levesteder. Bestanden af stor vandsalamander vurderes, grundet manglende oplysninger om artens forekomst indenfor udpegningsområdet, som usikker. Stor vandsalamander er på rødlisten og vurderes som ikke truet.

Odderen er inden for udpegningsområdet blevet registreret ved NOVANA overvågningen på en række stationer både i Flynder Sø og Stubbergård Sø²⁰. I basisanalysen vurderes odderen indenfor udpegningsområdet at være stabil til stigende. Der er fundet spor på flere lokaliteter i område nr. 41, og det vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for habitatområdet.

Fugle

Antallet af ynglende Rørdrum indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har altid været lavt. De første ynglefund blev gjort i 2000, herefter er der sket en lille stigning i antallet af ynglepar, og i 2004 og 2005 har der ynglet 3 par, alle i Skallesø området²¹. Basisanalysen vurderer at antallet næppe skal forventes at stige bl.a. grundet begrænset omfang af egnede rørskovslokaliteter, især forholdende omkring Skalle Sø og Flyndersø vurderes at være de mest egnede lokaliteter.

¹⁹ Jf. tillæg til basisanalyse 2009

²⁰ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

²¹ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

Indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har Fiskeørnen ynglet siden 1994. Fiskeørnen har med skiftende held ynglet i området i årene 1994, 1996, 1998 og 2000 er der kommet flyveværdige unger på vingerne. Forekomst af fiskeørnen er sjældent i Danmark, der er jf. basisanalysen få par som har etableret sig i området omkring Flyndersø. Fiskeørn er helt afhængig af uforstyrrelse omkring ynglelokaliteten samt egnede yngletræer. Det bør derfor sikres, at ynglelokaliteten sikres tilstrækkeligt. Den er også afhængig af rigelige mængder fisk, med den nuværende, om end noget eutrofierede, miljøtilstand af områdets søer vurderes dette, at opfylde denne rovfugls behov²².

Antallet af stor skallesluger, der i vinterhalvåret raster og fouragerer i området, har de seneste år været i kraftig tilbagegang. Tilbagegangen kan ikke umiddelbart relateres til ændringer i miljøtilstanden, idet det ikke vil medføre ændringer i fiskebestanden. Det vurderes, at såfremt der sikres fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter, ikke umiddelbart at være trusler mod områdets bestand af rastende og overvintrende stor skallesluger

Næringsstoffer

Fosfor vurderes at være det primært begrænsende næringsstof for søerne i Natura 2000 området. Dog er der i f.eks. Stubbergård Sø igennem en længere periode registreret opblomstringer af blå-grønalg af slægten *Microcystis*, *Anabaena crassa* og *Woronichinia naegeliana* i sensommeren, hvilket indikerer, at kvælstof i kortere perioder er det begrænsende næringsstof.

Forholdene i Stubbergård Sø har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringssalte, hvoraf det vigtigste har været nedlæggelse af renseanlægget i Sevel (1988), afskæring af Herrup renseanlæg (1992) og nedlæggelse af Stampestrømmens dambrug (1997-2002), været i bedring i de sidste år. Ringkjøbing Amts undersøgelser har vist, at årsgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1976 – 2000 har varieret mellem 0,236 og 0,108 mg P/l. Amtets undersøgelser indikerer, at der er tale om et niveauskifte i fosforindholdet til et lavere niveau i perioden 1997-2002, som følge af reducerede eksterne belastninger med fosfor. Ringkjøbing Amt konkluderede i 2003, at den eksterne næringsstofbelastning burde reduceres yderligere. Ringkjøbing Amt vurderede i 2003, at Stubbergård Sø har en potentiel mobil fosforpulje på ca. 10 tons liggende i de øverste 20 cm. bundsediment, som er specielt mobilt i forbindelse med dårlige iltforhold ved søens bund. Det er således en forudsætning for opnåelse af god vand- og naturkvalitet i søen, at den eksterne belastning samt den biologiske struktur i søerne er af en kvalitet, der sikrer iltede forhold også ved søbunden. I 2005 blev der igangsat en biomanipulation, der havde til formål på sigt at nå målsætningsopfyldelse for Stubbergård Sø. Biomanipulationens mål var at fjerne mindst 80 % af den nuværende fredfiskebestand. Efter afslutningen på en vellykket opfiskning af fredfisk ved årsskiftet 2007/2008 var sigt dybden i søen netop tilfredsstillende i den efterfølgende sommer, men i sommeren 2009 (skrivende stund) er sigt dybden betydeligt mindre end 1 m., og der er atter konstateret blågrønalg i et omfang så badning i søen frarådes. Det er således Holstebro Kommunes vurdering, at det er en forudsætning for opfyldelse af søens målsætning, at den eksterne belastning med fosfor nedsættes. Søen indgår i statens Novana-overvågningsprogram i 2009.

²² Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

Næringsstofniveauet i Flynder Sø afhænger bl.a. af belastningen fra de 3 opstrømsliggende søer, Hellesø, Skallesø og Stubbergård Sø, der alle afvander til Flyndersø. Årsgennemsnittet for totalfosfor er i regionplanen for Ringkjøbing Amt angivet som værende 0,202 mg P/l i 2003. Sammenlignes fosforniveauet i sommerperioden med de øvrige data fra 1994 – 2003 indikerer disse en øget intern frigivelse af fosfor fra søbunden. Sigtedybden i Flyndersø er meget lav med en sommersigtedybde i 2003 på mellem 0,5-0,6 meter i både nord- og syd-bassinet, hvilket er på niveau med 1994. Den ringe sigtedybde og de høje fosforkoncentrationer både målt som årsgennemsnit og sommergennemsnit i perioden 1994 – 2003 viser, at Flyndersø ikke kan leve op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Ringkjøbing og Viborg Amters regionplaner.

Generelt vurderes det, at søernes totalfosforkoncentration ikke bør overstige 0,075 mg/l, såfremt søernes målsætning skal kunne opfyldes, og søerne kan vurderes som i god økologisk tilstand. Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005 og 2007²³ ca. 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune.

HUSDYRTRYKKET I OPLANDET

Alle udspretningsarealerne afvander til Limfjordens delopland 374. Alle arealerne med undtagelse af 7,78 ha afvander til Skive Fjord via Karup Å – Natura 2000 område N40. De 7,78 ha afvander indirekte til Skive Fjord via Stubbergård Sø, der er den primære recipient, jvf. bilag 11.

I perioden fra 2001 til 2007 er der sket stigning i husdyrtryk i oplandet til Skive fjord på 0,02 DE/ha, jvf. tabel 9.

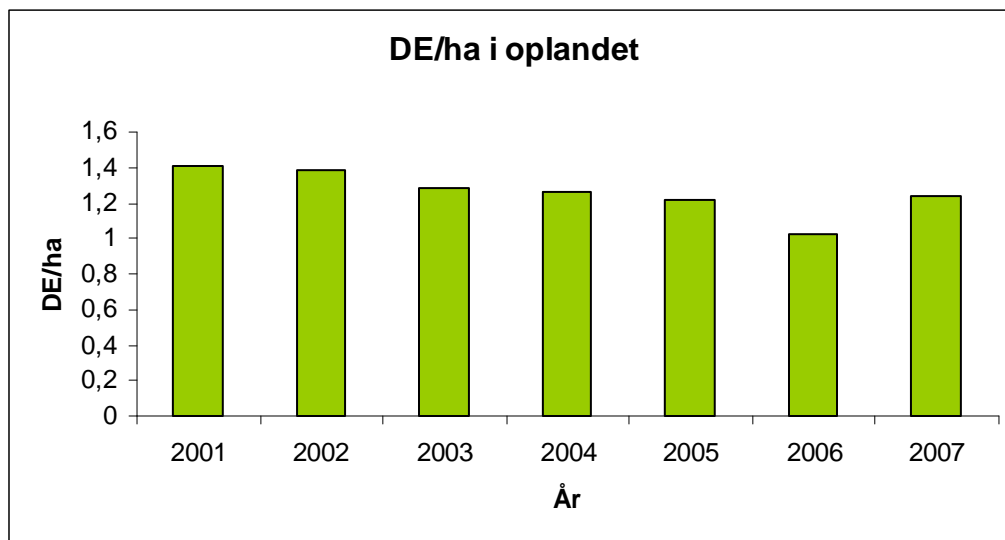
Tabel 9. Ændring i husdyrtryk i Limfjordsoplandet (2001 – 2007) er stort set uændret som forudsat af Miljøstyrelsen ved udarbejdelse af nitratklassekortene. Bemærk at der ved udregningen af det ændrede husdyrtryk er brugt flere end 2 decimaler. (udarbejdet af Conterra ApS for Limfjordsrådet)

Delopland	Totale husdyrtryk (DE/ha)					
	2001	2003	2004	2005	2006	2007
Skive Fjord m.m.	1,08	1,12	1,11	1,13	1,08	1,10
Kaas Bredning m.m.	1,16	1,16	1,13	1,16	1,14	1,19
Nibe-Gjøl Bredning	0,96	0,96	0,94	0,97	0,94	0,94
Løgstør Bredning	1,18	1,17	1,19	1,13	1,11	1,12
Langerak	0,77	0,78	0,81	0,81	0,78	0,78
Vest for Mors	1,20	1,20	1,21	1,18	1,16	1,19
Nissum Bredning	1,28	1,24	1,22	1,22	1,17	1,20
Halkær Bredning	1,28	1,35	1,32	1,13	1,35	1,26
Hjarbæk Fjord	1,08	1,09	1,07	1,11	1,05	1,09

Husdyrtrykket i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø fremgår af figur 5 for den del af oplandet, der er beliggende i Holstebro Kommune. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,17 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etable-

²³ 2006 er udtaget grundet en række afvigelser i gødningsregnskaberne jf. oplysninger fra Conterra ApS.

ring/udvidelsen i oplandet i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

Figur 5. DE/ha i oplandet til Natura 2000 område N41 i Holstebro Kommune i årene 2001-2007²⁴. Faldet i 2006 kan skyldes flere fejl i gødningsregnskaberne, jvf. opl. fra Conterra ApS.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse²⁵, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 % samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09²⁶. Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Skive Fjord og Stubbergård Sø og har samme reduktion som i resten af landet.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁷. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af det fosfortabet til overfladevande. Når jordens

²⁴ CTtools, søjlen over DE/ha i 2006 skal tages med forbehold, da der er afvigelser i gødningsregnskaberne i 2006.

²⁵ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09

²⁶ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen

²⁷ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealet hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²⁸. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal >4 ²⁹.

Stubbergård Sø vurderes at være et natura 2000 område overbelastet med fosfor. I forbindelse med statens kortlægning af kystområder, er Skive Fjord ikke udlagt som en Fjord overbelastet med Fosfor. Natura 2000 område nr. 40 – Karup Å vurderes ligeledes ikke at være et område overbelastet med fosfor.

Risikoarealer

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

²⁸ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁹ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

Jordbundtyper

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af grov sandet jorde (99 %) og en mindre del humus jorde (1 %), jvf. tabel 10 og bilag 12. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$) vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandingsforhold

Ca. 4 ha af markerne er beliggende på lavbundsarealer med okkerklasse i oplandet til Karup Å / Skive Fjord. Arealerne vurderes ikke som værende drænet. Ca. 18 ha er beliggende på lavbundslande uden okkerklasse i oplandet til Karup Å / Skive Fjord. Da Karup Å og Skive Fjord ikke vurderes at være overbelastede med fosfor, betyder dette, at arealerne henregnes som fosforklasse 0. Udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Stubbergård Sø er ikke beliggende på lavbundsarealer eller detailafvandet. Disse arealer vurderes ligeledes at være fosforklasse 0.

Tabel 10. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
222-0	2,75	Nej	JB 1	Nej	Stubbergård Sø / Karup Å / Skive Fjord	0	0
222-1	3,35	Nej	JB 1	Nej	Stubbergård Sø / Karup Å / Skive Fjord	0	0
223-0	1,68	Nej	JB 1	Nej	Stubbergård Sø / Karup Å / Skive Fjord	0	0
242-0	1,20	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
112-0	6,70	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
122-0	6,73	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
131-0	8,24	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
242-1	0,68	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
110-0	8,56	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
117-0	6,22	Ja*	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
116-0	6,94	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
115-0	4,97	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
137-1	2,23	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
204-0	4,83	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
2-0	18,04	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
135-1	20,16	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
132-0	10,27	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
124-0	18,48	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
212-0	3,29	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
101-1	2,66	Ja*	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
102-1	0,25	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
211-0	2,81	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
101-2	3,62	Ja*	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
232-0	4,84	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
300-0	5,59	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
118-0	1,82	Ja*	JB 11	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
125-0	1,26	Ja*	JB 11	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
231-0	4,24	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
230-0	4,31	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
206-0	10,57	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
205-0	3,45	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
204-1	2,00	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
203-0	2,12	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
136-0	4,43	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
153-0	4,20	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
137-3	0,72	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
157-0	8,97	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
139-0	3,74	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
138-0	5,37	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
133-0	5,28	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
115-1	0,31	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
137-0	2,20	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
201-0	3,25	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
134-0	4,65	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
130-0	2,70	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
106-0	17,36	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
121-0	8,46	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
127-0	0,76	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
119-0	1,67	Nej	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
137-2	3,37	Ja*	JB 1	Ja (-okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
135-3	4,34	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
278-0	4,62	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
277-0	0,50	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
275-0	2,04	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
274-0	3,82	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
126-0	2,68	Ja*	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
221-0	1,59	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
273-0	4,15	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
272-0	3,87	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
271-0	2,04	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
	291,97						
Gylleaftalearealer							
140	9,68	Nej	JB 1	Nej	Karup Å / Skive Fjord	0	0
141	2,38	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
142	13,00	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0
143	1,98	Nej	JB 1	Ja (+okker)	Karup Å / Skive Fjord	0	0

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforbalance

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 9.582 kg P, hvilket er 281 kg P/år mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. skema 8. Udbringning af 9.582 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 11,0 kg P/ha.

Skema 8. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i nudrift og ansøgt drift, samt beregning af den maksimalt tilladte P-tilførsel.

	Areal	P-overskud/ha i før-situation*	Maks. P-overskud/ha i eftersituation	Maks. P-overskud i eftersituationen
Samlet areal (ansøgt drift)	291,97 ha			
Fosfortilførsel i nudrift og ansøgt produktion		5.436 kg P/år		9.565 kg P/år
Fosforklasse 0 Jorde med et $P_t < 4,0$ eller, der ikke er beliggende på dræned lavbundslande uden okkerklasse.	291,97	0,00 kg P/ha/år	11,93 kg P/ha/år	3.482 kg P/år
Fosforklasse I Dræned eller grøftede lerjorde med P_t mellem 4,0 - 6,0, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,00 ha	0,00 kg P/ha/år	4,00 kg P/ha/år	0 kg P/år
Fosforklasse II Dræned eller grøftede lavbundslande uden okkerklasse, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,00 ha	0,00 kg P/ha/år	0,00 kg P/ha/år	0 kg P/år
Fosforklasse III Dræned eller grøftede lerjorde med $P_t > 6,0$, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,00 ha	0,00 kg P/ha/år	0,00 kg P/ha/år	0 kg P/år
Sum	291,97 ha			3.482 kg P/år
Maks. P-tilførsel i eftersituationen				9.863 kg P/år
For stort P-overskud				-298 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift				32,8 kg P/ha/år
P-fracførsel, arealvægtet gennemsnit				21,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt				10,9 kg P/ha/år

* I både nudrift og ansøgt drift beregnes fosforbalancen ud fra hele det ansøgte areal.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fosforoverskuddet var i perioden 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø³⁰. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 11,0 kg P/ha/år, jvf. skema 8, hvilket er marginalt mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Udspretningsarealerne udgør ca. 1 ‰ af oplandet til Natura 2000 område nr. 41 og ca. 3 ‰ af oplandet til Stubbergård Sø. Udbringningsarealerne i oplandet til Stubbergård Sø er ikke beliggende på lavbund, å-nære, detailafvandede eller skrånende arealer. Arealerne vurderes derfor som robuste i relation til ud- eller nedvaskning af fosfor til Stubbergård Sø. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbrugets arealer på baggrund heraf ikke i sig selv påvirker Natura 2000 område nr. 41 væsentligt negativt. Til sikring heraf stilles der vilkår om, at der ikke må etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende, da dette kan ændre risikovurderingen.

Nitrat

Husdyrbrugets udspretningsarealer afvander til Skive Fjord enten direkte via Karup Å eller indirekte gennem Stubbergård Sø, der er beliggende i hhv. Natura 2000 område N 40 og N41. Oplandet til Skive Fjord er karakteriseret som et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %. Karup Å oplandet er generelt karakteriseret ved et højt nitratreduktionspotentiale omkring 90 %, hvorfor der i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau kan udbringes husdyrgødning med fuldt harmonitryk, jvf. skema 9.

Skema 9. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Samlet areal [ha]	Arealfordeling på nitratklasser		Relativt harmonitryk (reduktionsprocent)	Reduceret harmonitryk [DE/ha]	Maksimalt antal DE til udspretning på markerne uden virkemidler
	N0 [ha]	N1-3 [ha]			
291,97	291,97	0,00	100,00 %	1,40	408,76

Der er ansøgt udbragt husdyrgødning svarende til 408,69 DE, hvilket mindre end det maksimale antal tilladte DE til udspretning på markerne uden virkemidler, jvf. skema 9.

Skema 10. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved drift af udbringningsarealerne uden husdyrgødning, i ansøgt drift og den maksimalt tilladte udvaskning i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Scenarier	Uden husdyrgødning	Maksimal udvaskning	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S4-sædskefte	1,400 DE/ha S4-sædskefte	1,400 DE/ha S4-sædskefte samt grundvandssædskefter
N-udvaskning fra rodzonen	73,30	84,80 kg N/ha	83,20 kg N/ha

³⁰ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskefte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Da den beregnede nitratudvaskning til rodzonen som følge af den udbragte husdyrgødning i ansøgt drift ikke overstiger den maksimalt tilladte udvaskning overholder husdyrbruget husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at sammensætningen af husdyrgødningen ikke må afvige fra den ansøgte sammensætning i tabel 2, da husdyrgødningens sammensætning er en vigtig forudsætning for de beregninger, hvorpå Holstebro Kommunes har vurderet ansøgningen.

Udbringningsarealet i oplandet til Stubbergård Sø er på 7,78 ha. Det samlede opland er på ca. 3.200 ha, mens oplandet til N41 er på ca. 7.200 ha, hvoraf landbrugsarealet ud fra gødningsregnskaberne er estimeret til at udgøre 83 %, hvilket svarer til hhv. 2.650 og 6.000 ha.

Udbringningsarealet i oplandet til Skive Fjord, der afvander direkte via Karup Å er på 284,19 ha. Oplandet til Skive Fjord, delopland 374, er på 144.300 ha og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %³¹, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 101.000 ha.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning andrager ca. 0,35 promille³² af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Stubbergård Sø, og 0,15 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til N41. Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning andrager ca. 0,33 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Skive Fjord via Karup Å. I beregningerne er ikke indregnet nitratreduktionspotentialer fra rodzonen og til recipienten, der, i henhold til statens kortværk, er 76-100 %. Karup Å oplandet er generelt karakteriseret ved et højt nitratreduktionspotentialer omkring 90 %. Det forventes derfor at kun omkring 8 kg N/ha bliver udvasket til Skive Fjord fra bedriftens arealer.

Det fremgår af Kammeradvokatens notat³³ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug, der maksimalt bidrager med 0,5 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke i sig selv kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra husdyrbrugets udbringningsarealer, ikke vil kunne påvirke Stubbergård Sø, Natura 2000 område N41, N40 eller Skive Fjord væsentligt negativt.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NATURA 2000 OMRÅDERNE N40 OG N41 SAMT SKIVE FJORD

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget i sig selv ikke kan påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt negativt i Natura 2000 områderne N40 og N41 eller miljøtilstanden i Skive Fjord.

³¹ Miljøministeriet, Vandområde 1.2 Limfjorden

³² Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til landbrugsjordene i oplandet til recipienten. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af den samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet.

³³ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Kumulativ effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Stubbergård Sø, Karup Å og Skive Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-vandområde N40 eller N41 væsentligt negativt.

GRUNDLAGET FOR FORHÅNDSVURDERINGEN

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinjer fra Regionplan 2005, miljødata fra STOQ, basisanalyse for N41 samt tillæg hertil og Ringkjøbing Amts rapport om miljøtilstanden i Stubbergård Sø og Flynder Sø (2003).

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til N41 og N40. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende undersøgelser i f.eks. Stubbergård Sø som opfølgning af biomanipulationsprojektet. Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur- og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskades eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten forekommer nær Struer, men er ikke registreret så langt østpå som her.

Odder: Arten er blevet registreret ved NOVANA overvågningen på en række stationer både i Flynder Sø og Stubbergård Sø³⁴. I basisanalysen for N 41 vurderes odderen indenfor udpegningsområdet at være stabil til stigende. Arten vurderes ikke at blive påvirket væsentligt negativt af nærværende projekt.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer. Stor vandsalamander indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område N41, men der foreligger ikke aktuelle oplysninger om forekomster indenfor området. Arten vides dog at forekomme i et område ved Sahl og Sevel vest for habitatområdet, og det er ikke usandsynligt, at den forekommer indenfor habitatområdet. De store næringsrige søer i området og de store tørre heder betragtes ikke som potentielle levesteder, men vandhuller og mindre søer forventes at være potentielle levesteder. Der stilles vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af disse.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup Å, men ventes ikke at blive negativt påvirket af projektet.

GRUNDVAND

Udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 101-2, 102-1, en del af 106-0, 112-0 og 126-0 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, vandindvindingsopland til Mogenstrup Vandværk og nitratfølsomt indvindingsopland, jvf. bilag 13.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsopland, vandindvindingsopland til vandværk og alle udspretningsarealerne ligger udenfor hygiejnezone for vandværksboringer

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 101-2, 102-1, 106-0, 112-0 og 126-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 14 og 8 meter, lavest tættest på Mogenstrup Bæk. I de omkringliggende boringer ses der i hovedtræk i de øverste 50 meter et lerdække på mellem 28 og 6 meter. I boring DGUnr. 65.807 beliggende midt mel-

³⁴ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

lem mark nr. 2-0, 106-0 og 112-0 ses der et samlet lerlag på 28 meter, mens der i boring DGUnr. 65.1161 beliggende ved Tingvej ses der meget varierende lithologi med flere tyndere lerlag.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 3 og 1 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 10 meter og 9 til 6 meter, faldende mod nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne grovsandet jord (JB1).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden meget varierende lerdække, hvor strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. De pågældende udspretningsarealer ligger indenfor de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan, hvor kortlægningen er påbegyndt og kommunen modtager af-rapporteringen i 2010.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 60 mg/l på mark nr. 2-0, 101-2, 106-0 og 126-0 med en reduktion på 11 mg N/l ved etablering af grundvandssædskifte (G5) med 50 % miljøgræs. På mark nr. 112-0 og 101-1 er der en udvaskning af nitrat fra rodzonen på hhv. 66 mg N/l og 71 mg N/l ved etablering af grundvandssædskifte (G3 og G4) med hhv. 40 og 30 % miljøgræs.

Der ses ikke noget indhold af nitrat og sulfat i råvandsanalyser fra Mogenstrup Vandværks boringer.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det kan på baggrund af ovennævnte være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenede stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 2 og 3 kan kommunen stille vilkår der skærper de fastlagte beskyttelsesniveauer i forhold til bekendtgørelsens bilag 3, når det vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresse. Jf. § 11, stk. 6. skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurde-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

res, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af husdyrbruget på Vivsøvej 4, 7800 Skive sættes vilkår om en reduktion af nitratudvaskning fra rodzonen på mark nr. 2-0, 101-2, 102-1, 106-0, 112-0 og 126-0 på maksimalt 60 mg/l, svarende til grundvandssædskifte G5. Forhold omkring grundvandssædskifte og miljøgræs er behandlet under afsnit omkring sædskifte. Mark 101-1 ligger i henhold til Holstebro Kommunes vurdering uden for nitratfølsomt vandindvindingsopland, og Holstebro Kommune stiller derfor ikke vilkår til driften af dette areal.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Beliggenhed

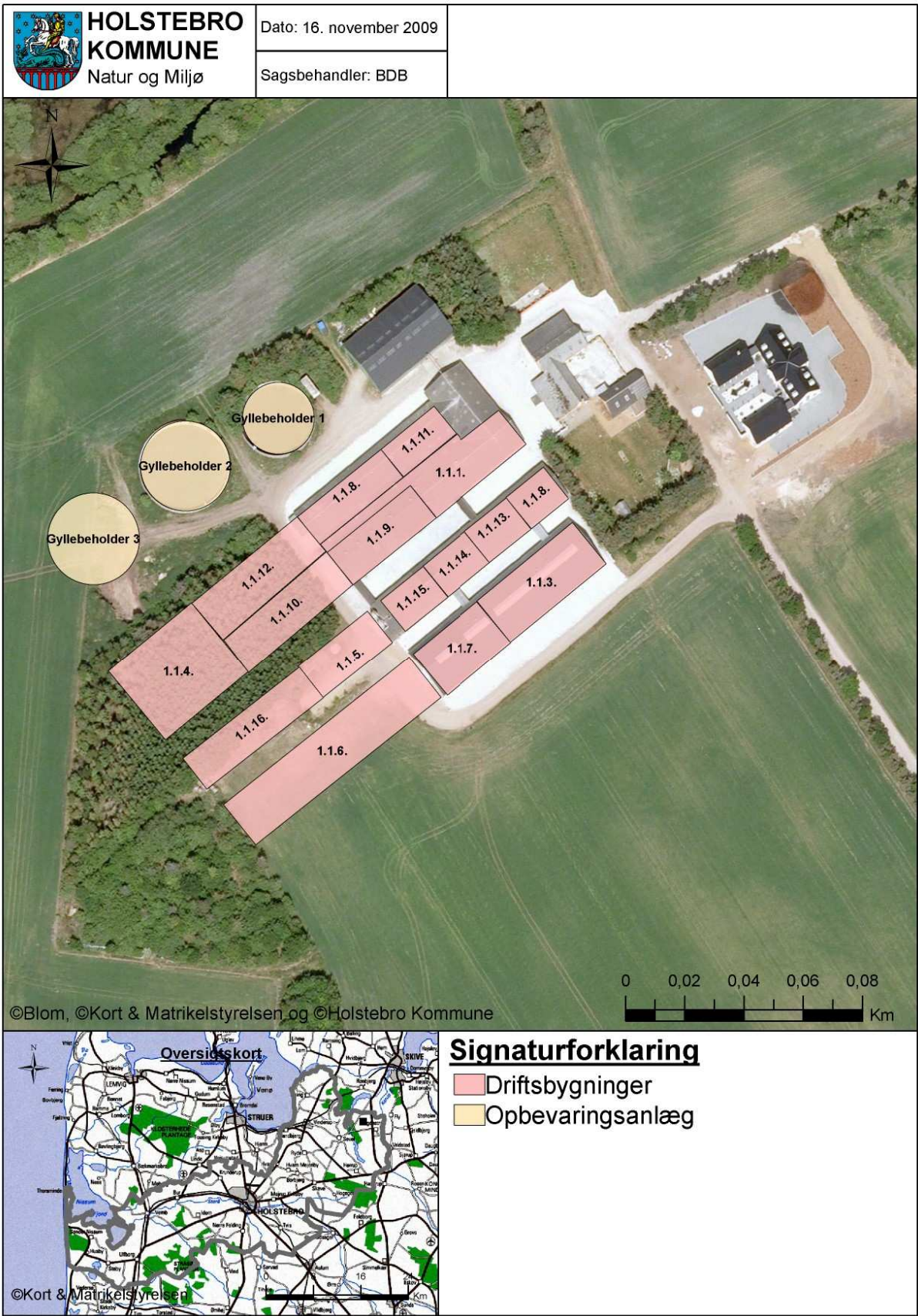

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

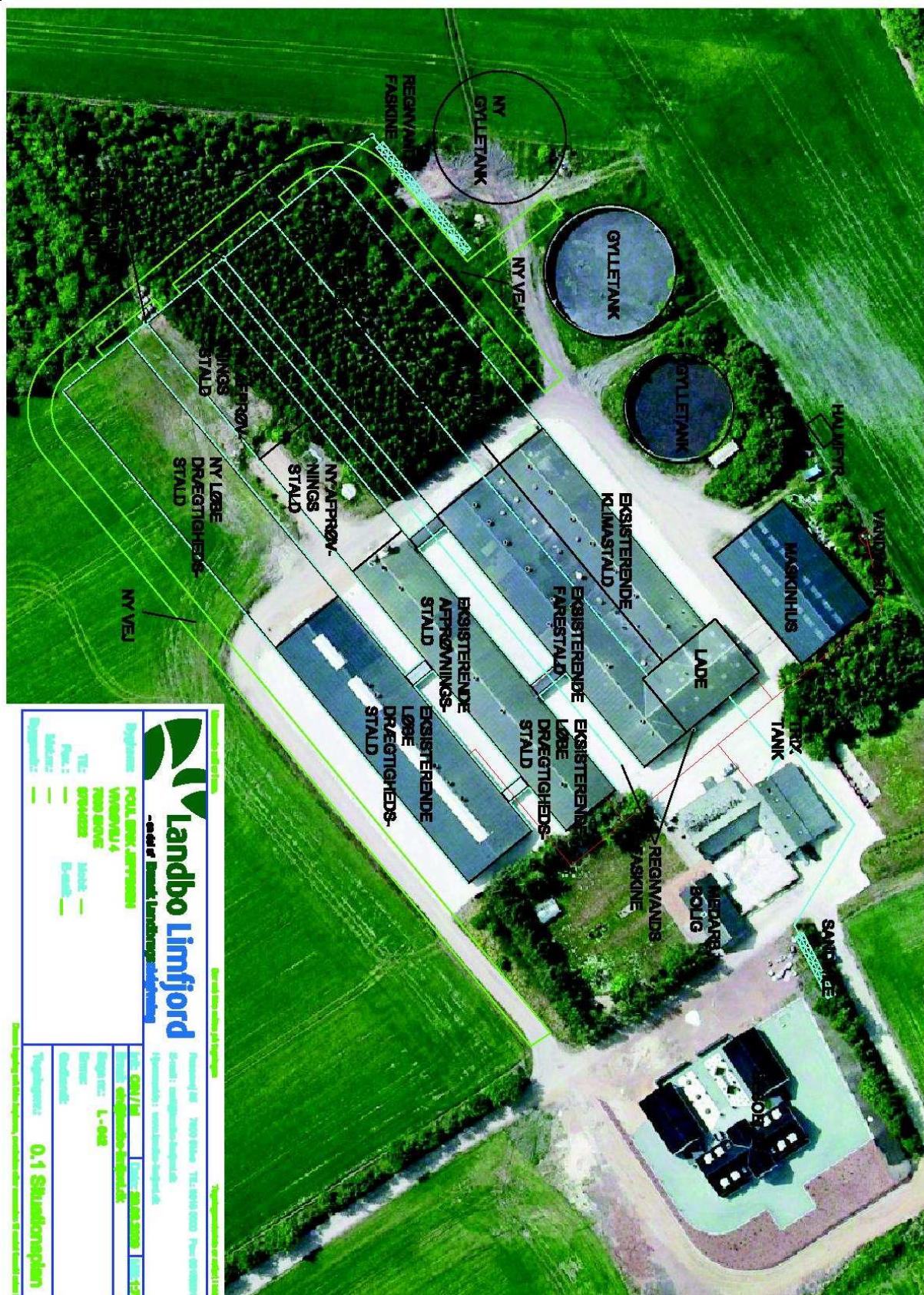
Bilag 2 – Situationsplan for stalde og gødningsopbevaring

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 3 – Situationsplan – faste anlæg

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

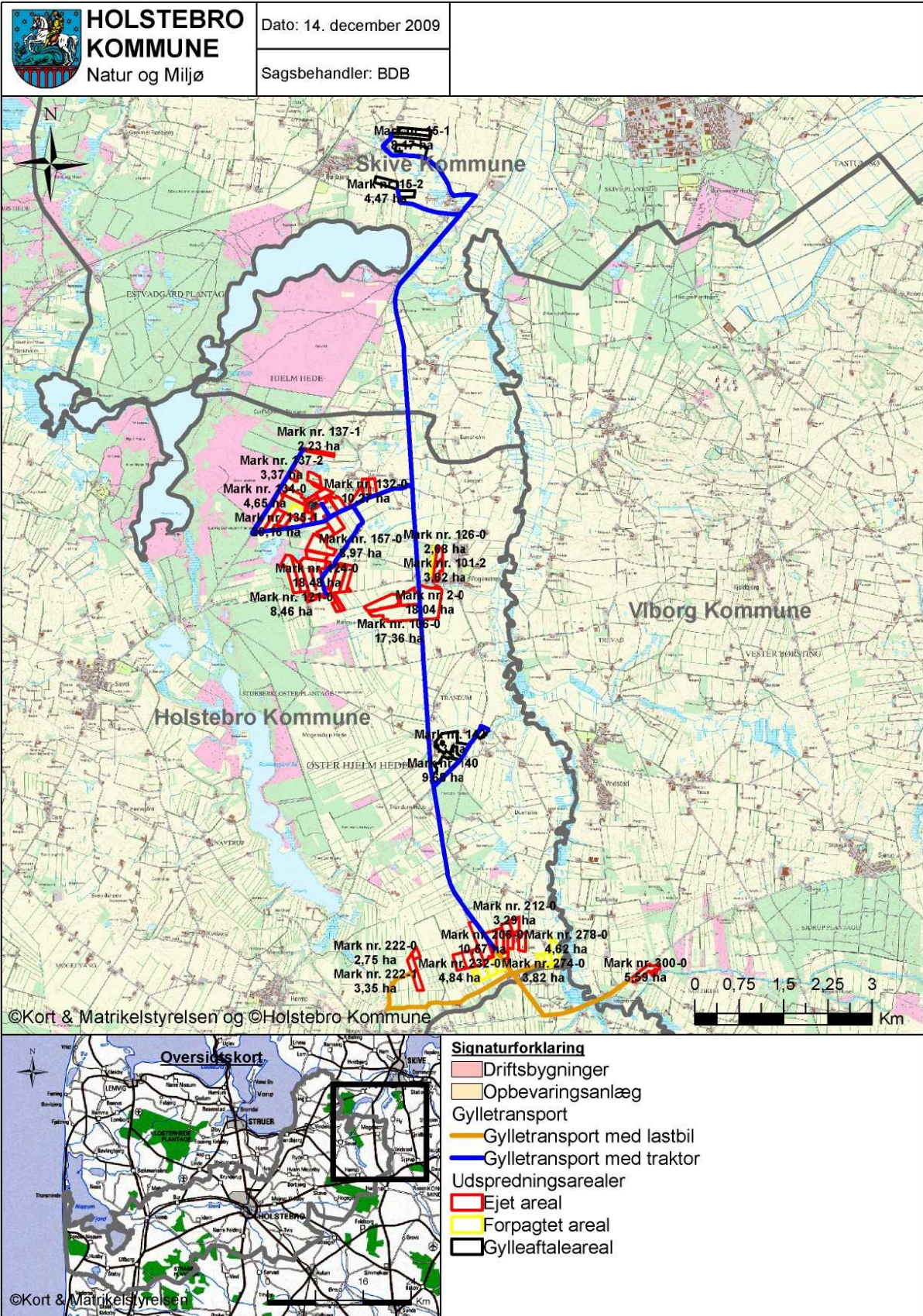
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Situationsplan - kadaverplads**TEKNIK OG MILJØ**

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

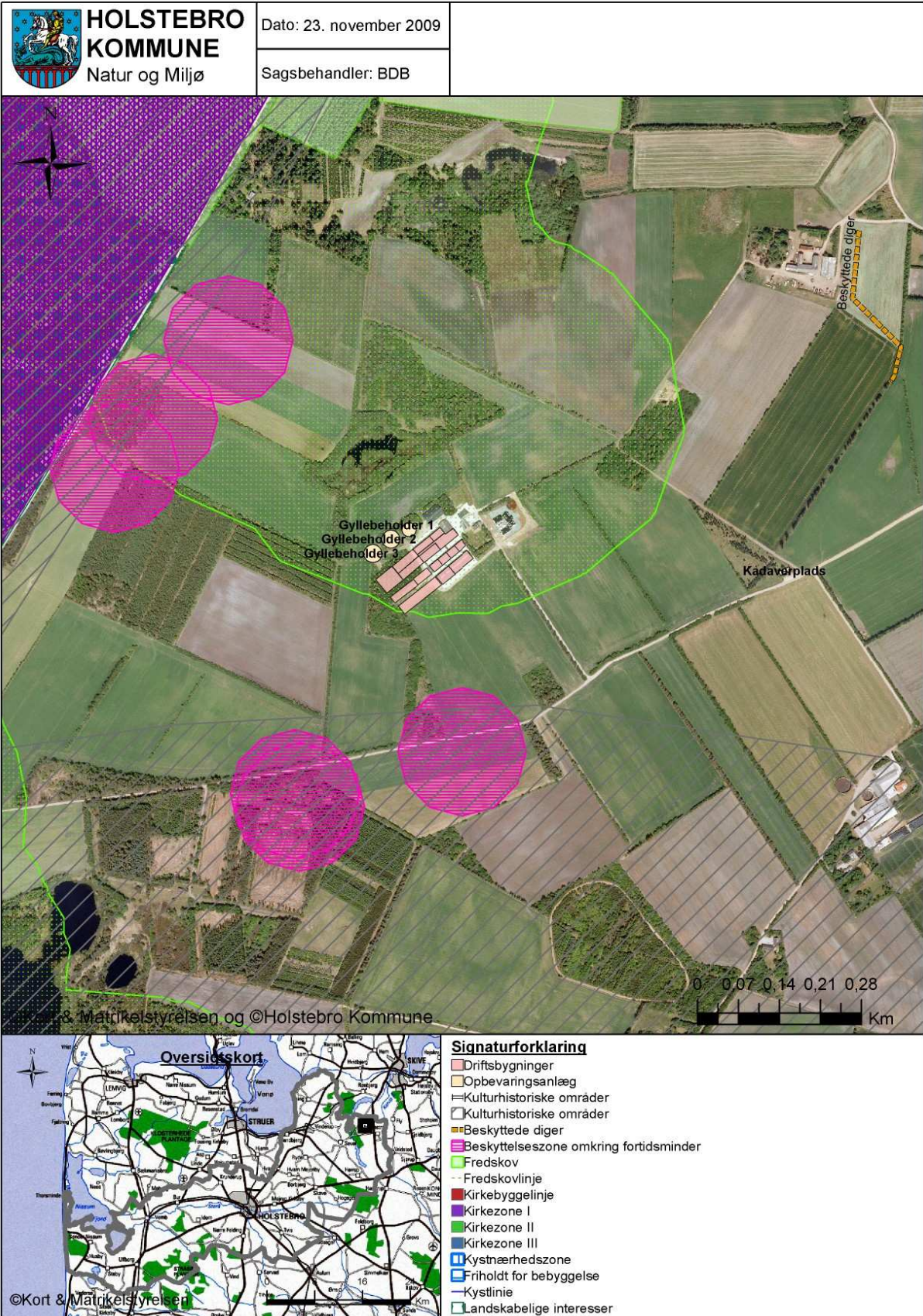
Bilag 5 – Gylletransportruter

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 6-1 Landskabelige forhold - anlæg

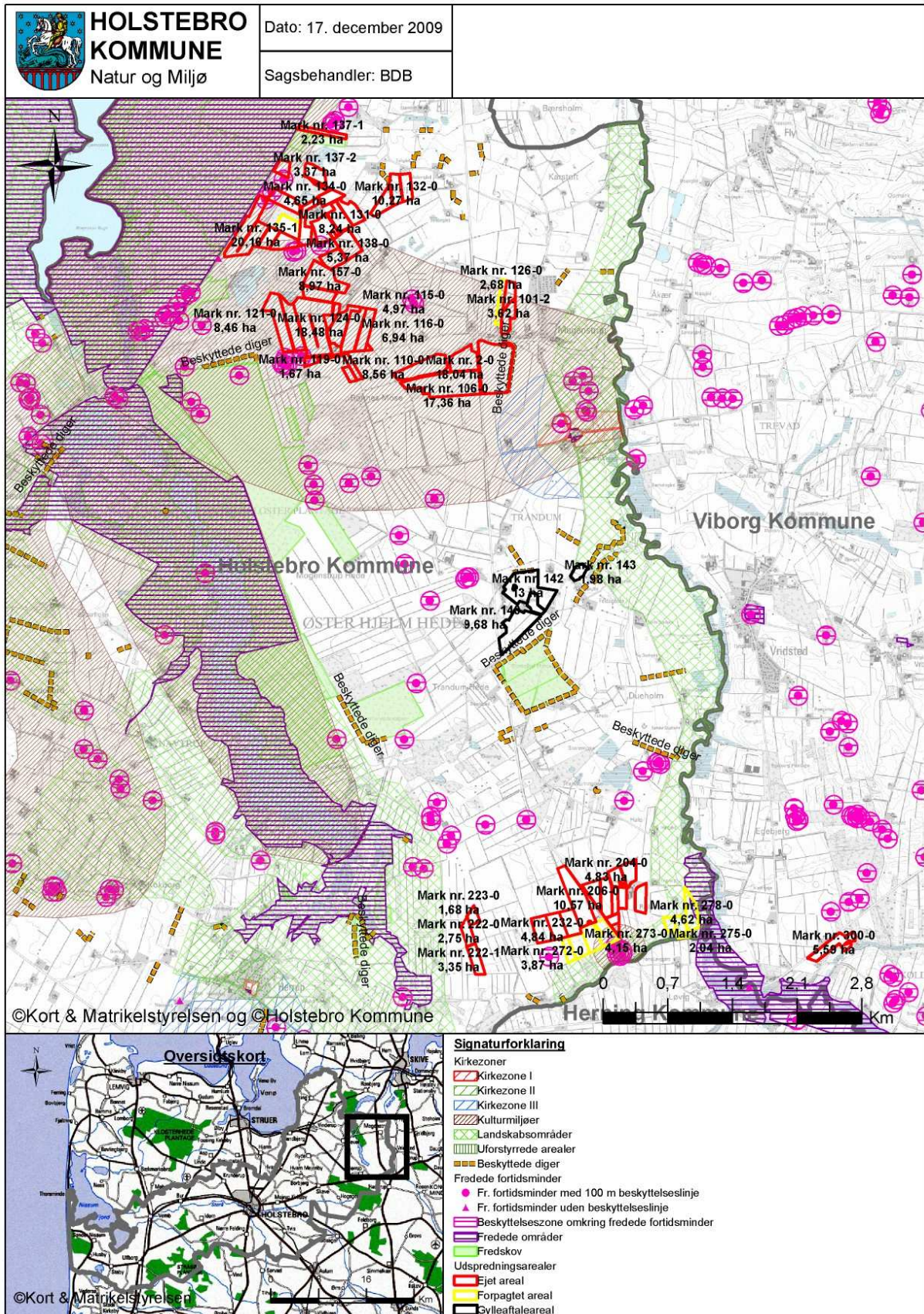

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6-2 Landskabelige forhold – arealer

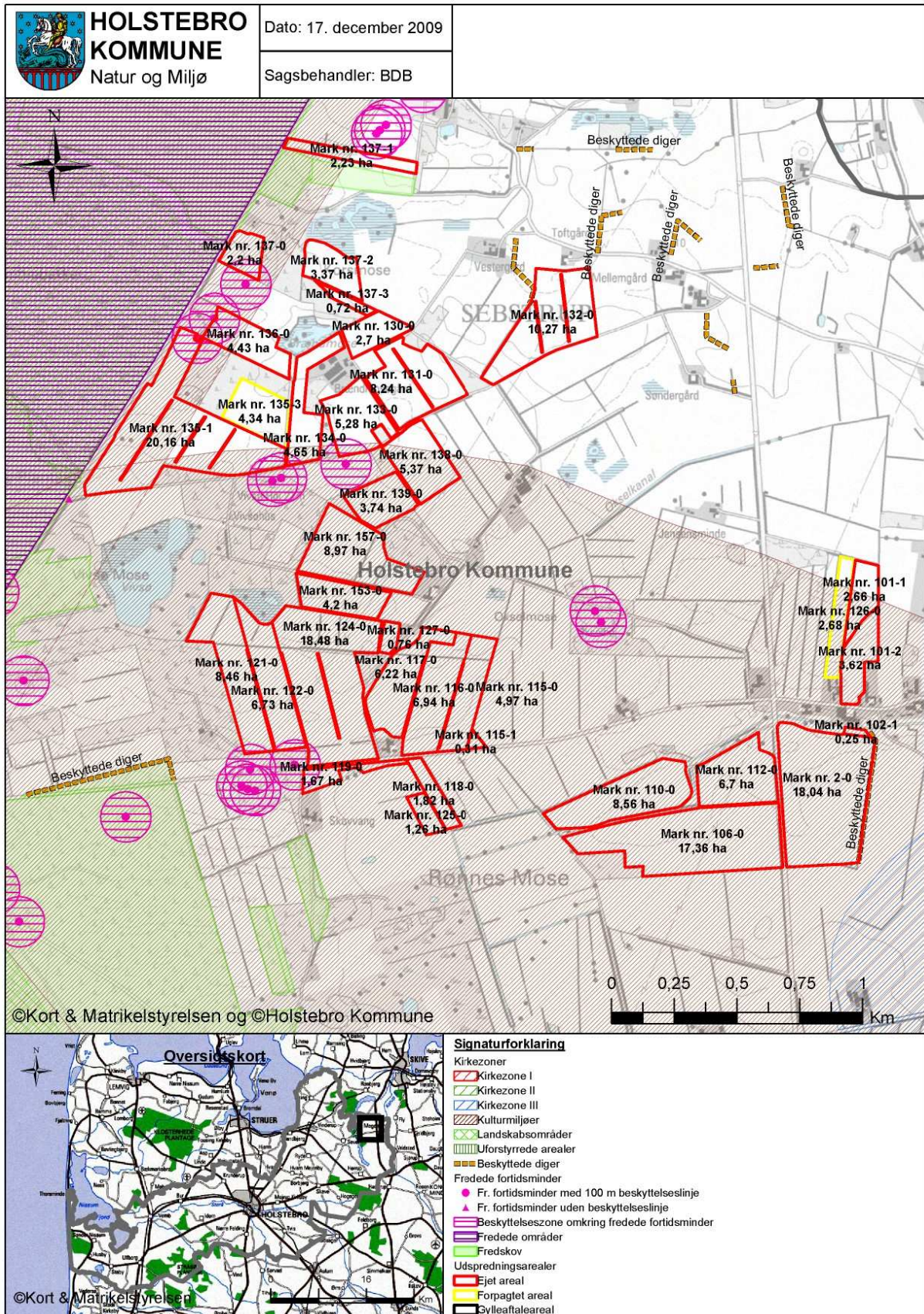

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

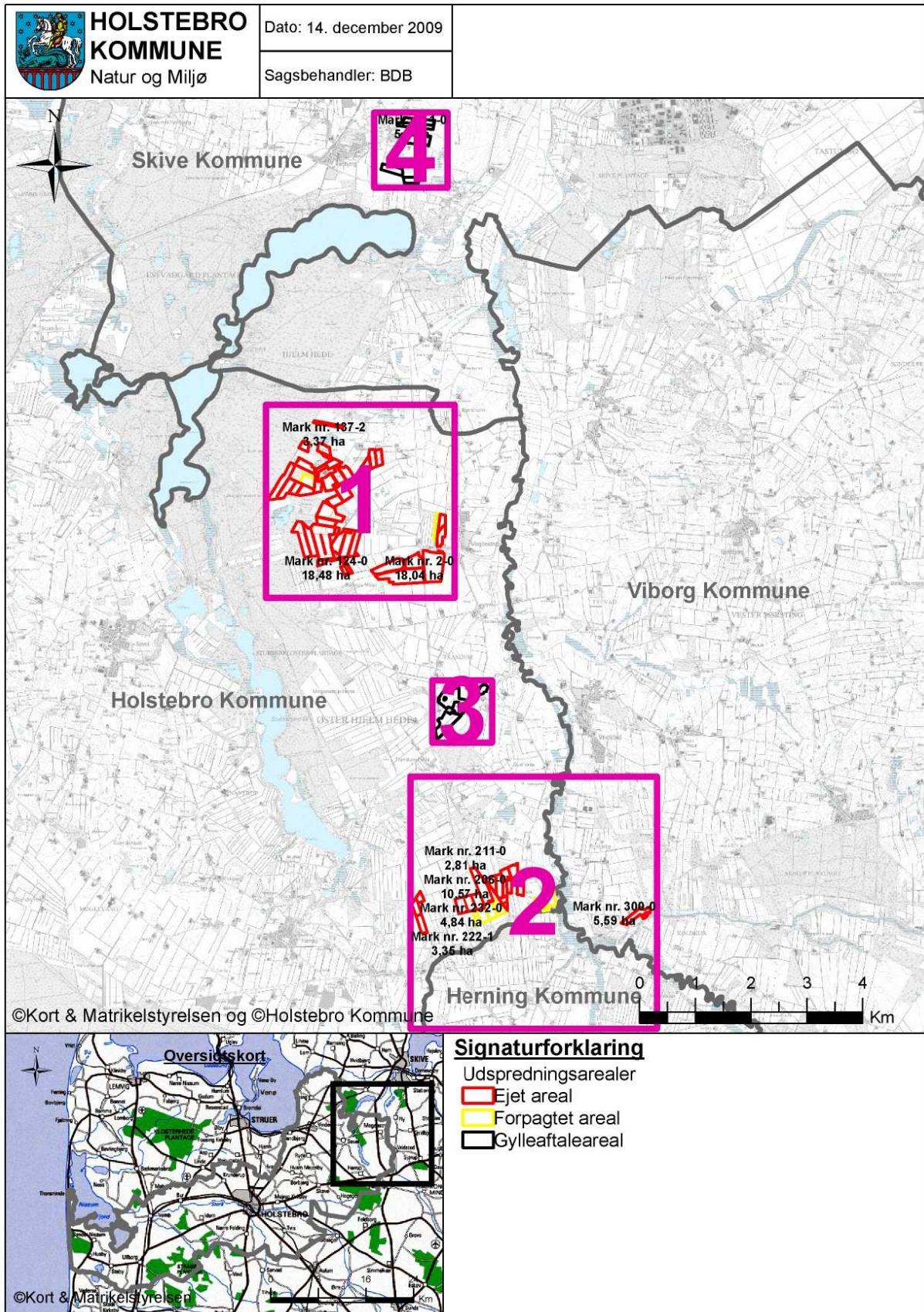
Bilag 6-3 Landskabelige forhold - arealer

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

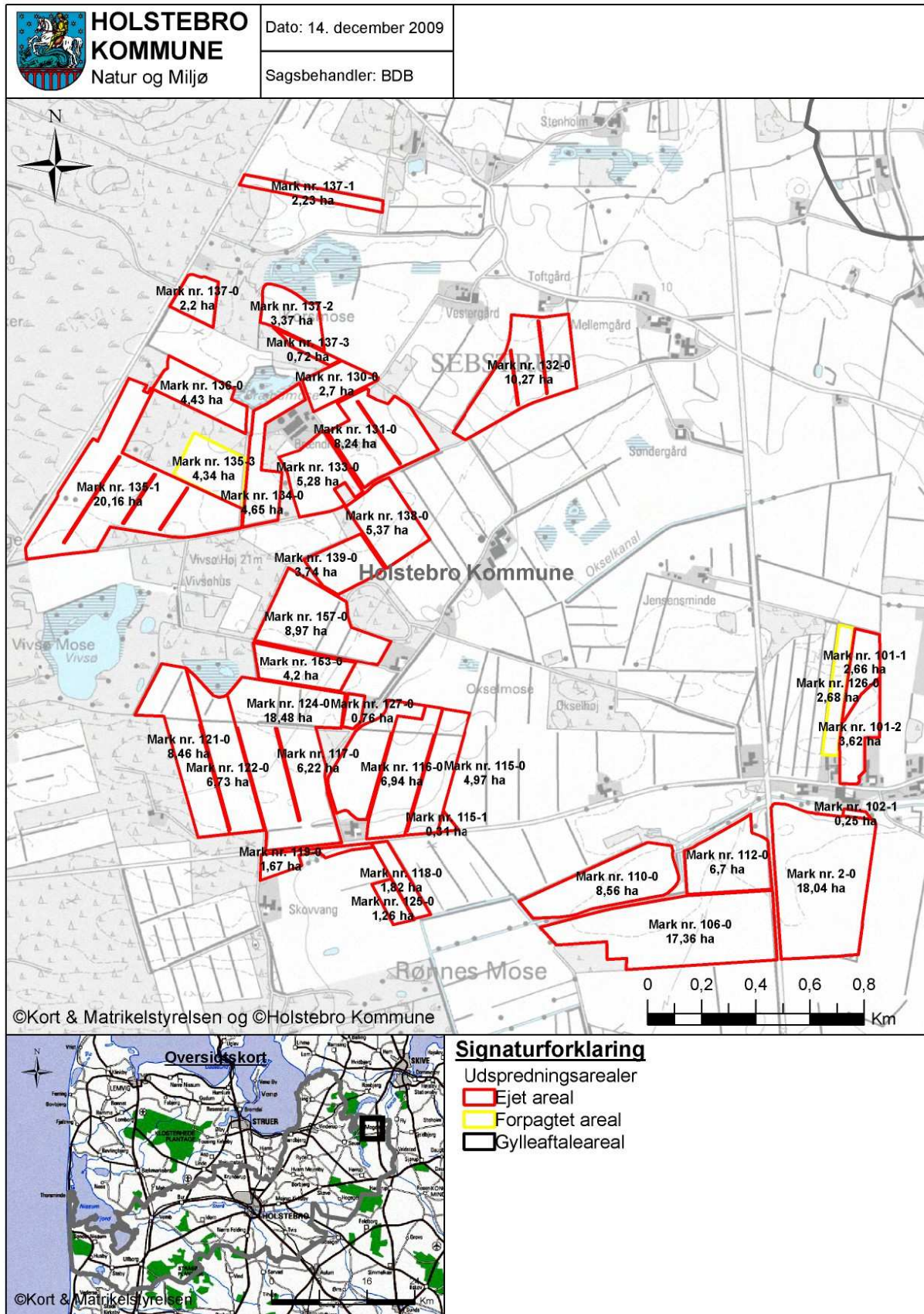
Bilag 7– oversigtskort over udspretningsarealer

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 7– Kortudsnit 1/4 over udspretningsarealer

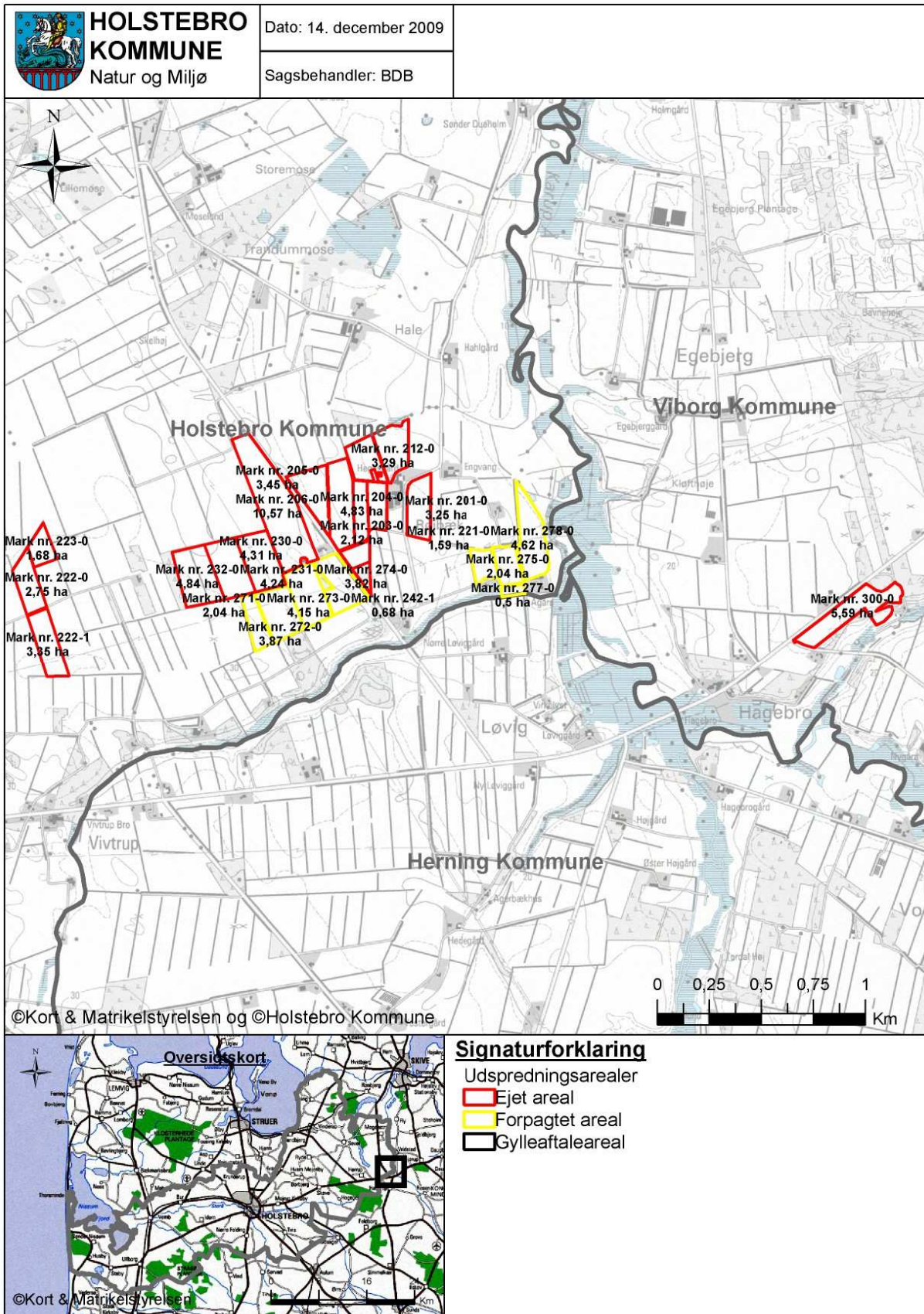

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7– Kortudsnit 2/4 over udspretningsarealer

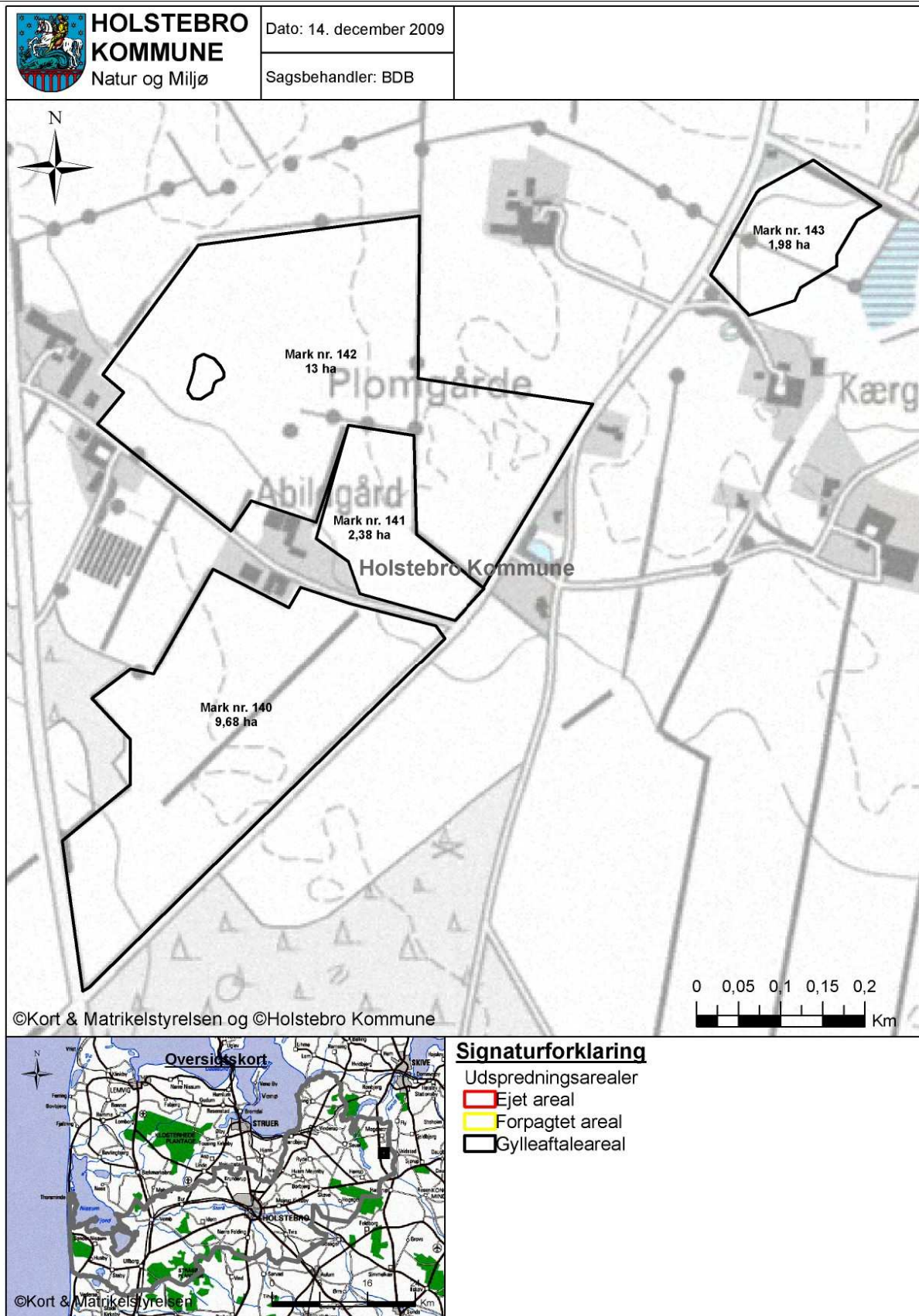

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

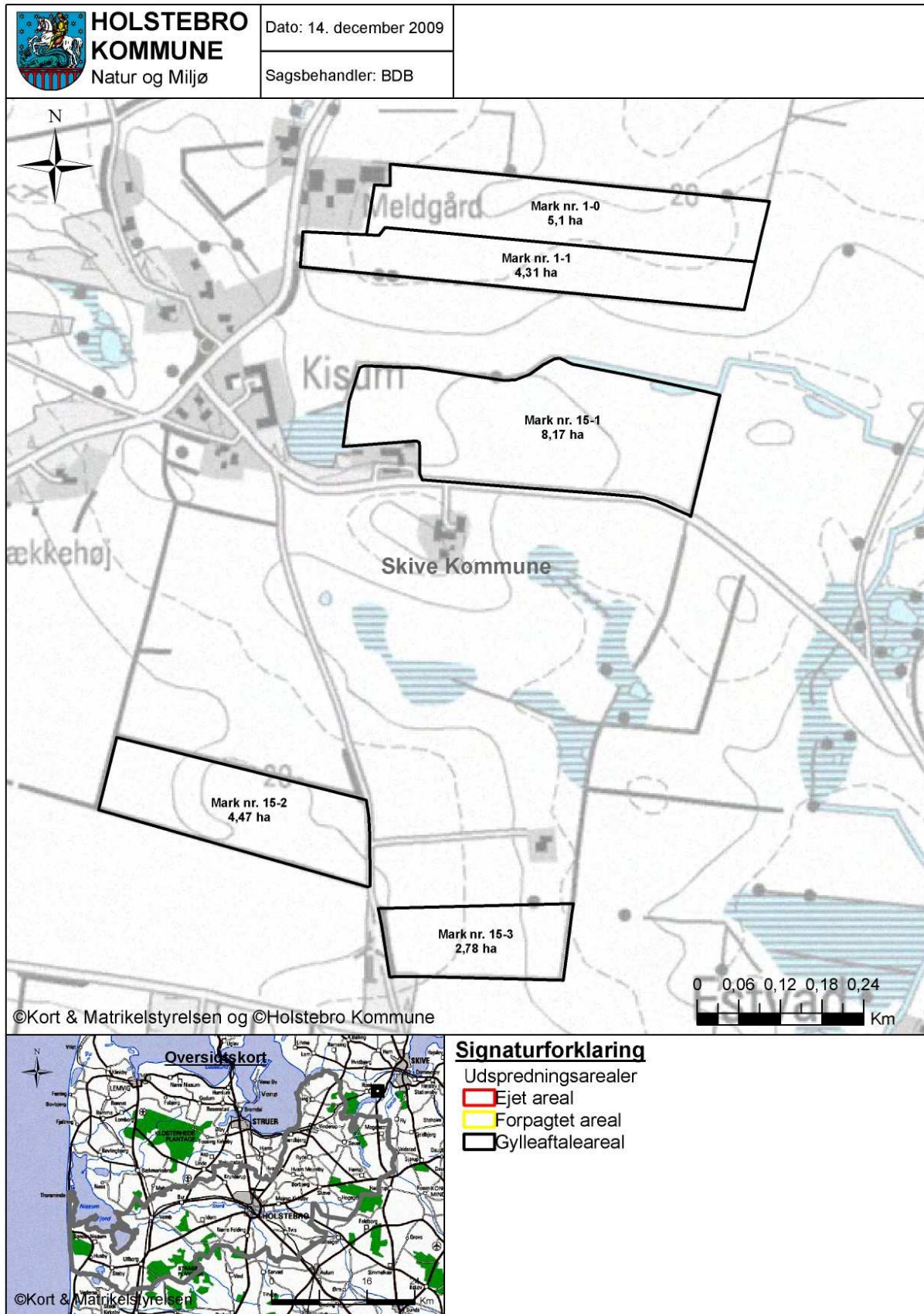
Bilag 7– Kortudsnit 3/4 over udspretningsarealer

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

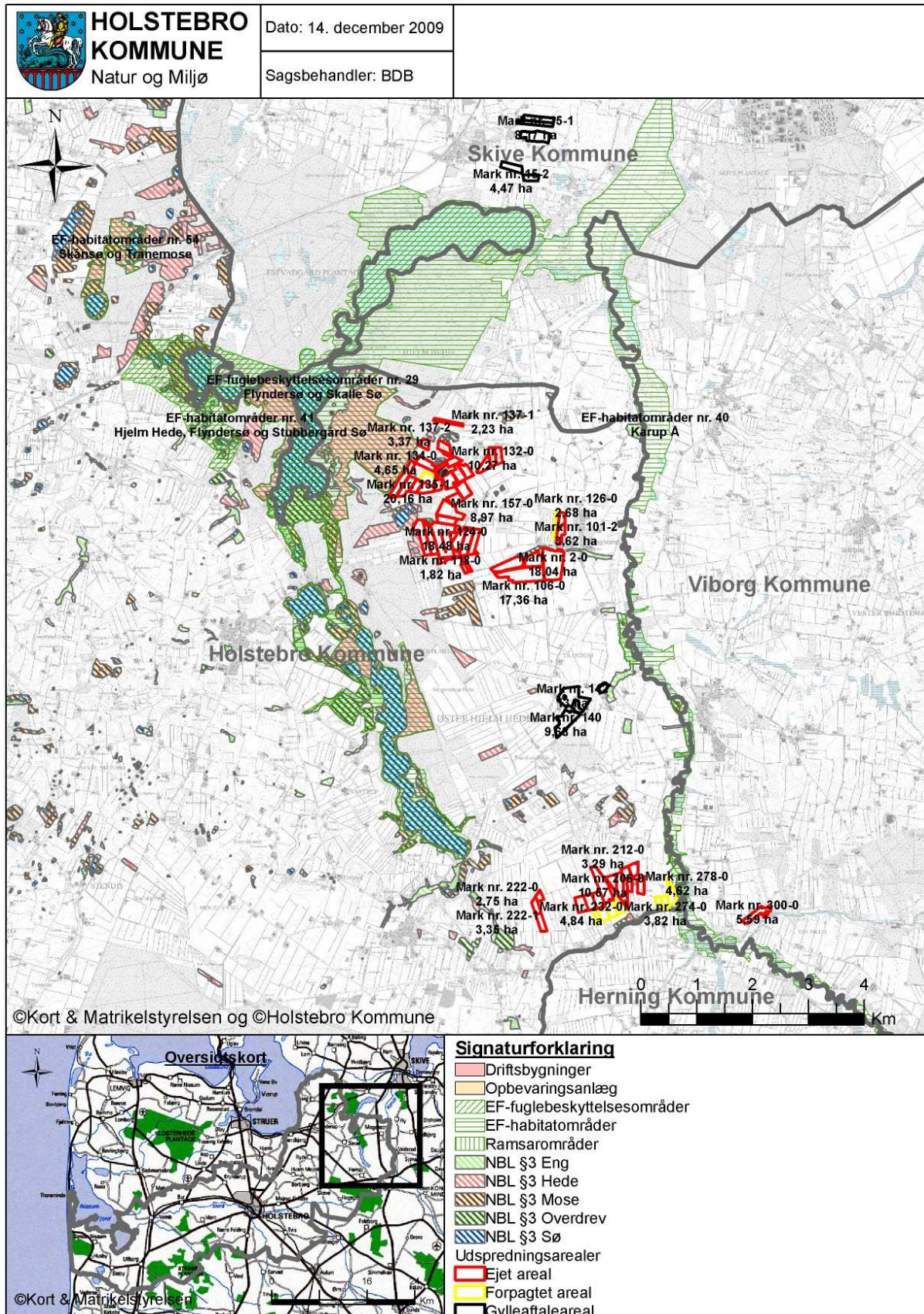
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7– Kortudsnit 4/4 over udspretningsarealer**TEKNIK OG MILJØ**

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Husdyrbruget beliggenhed i forhold til naturområder

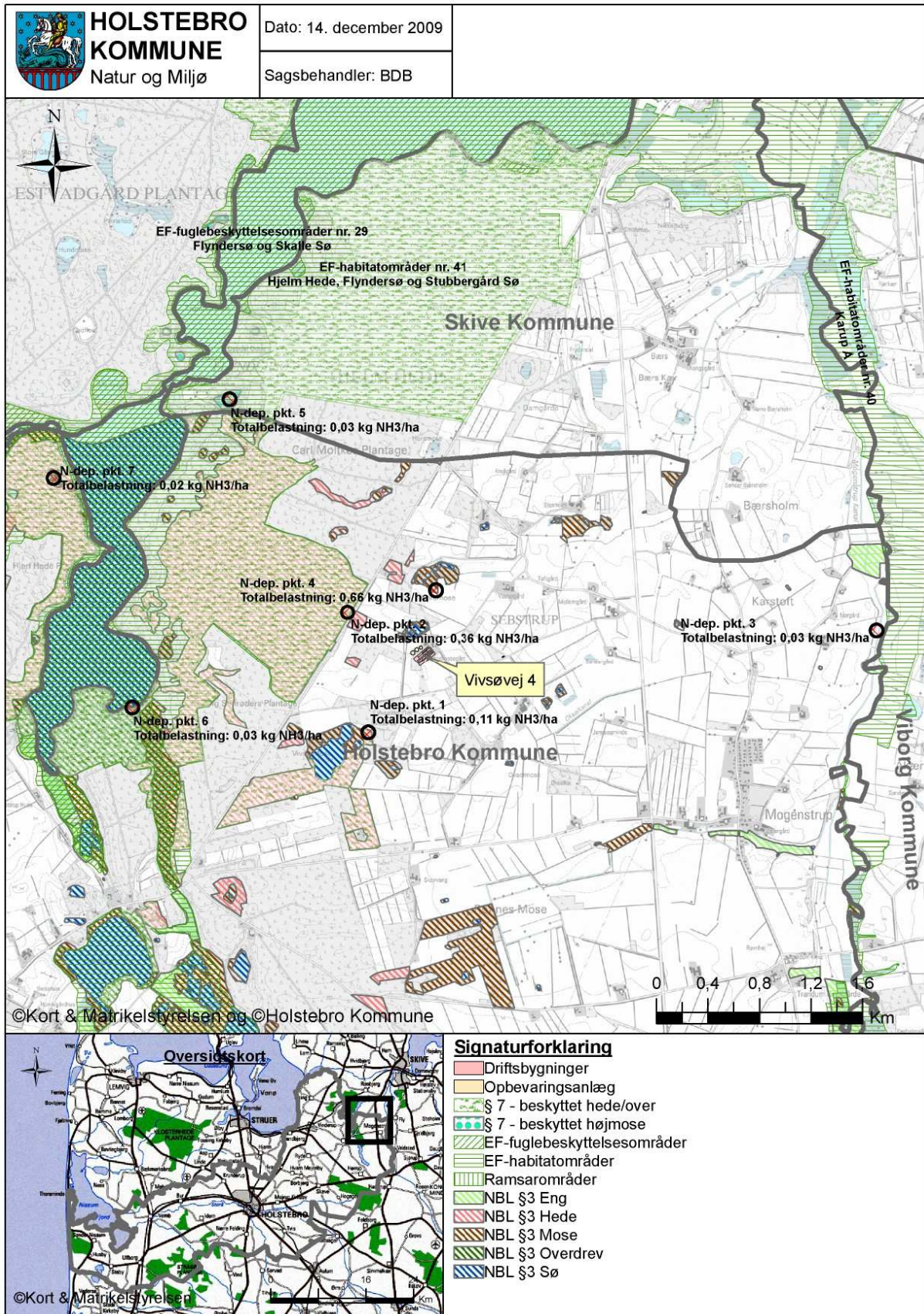

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

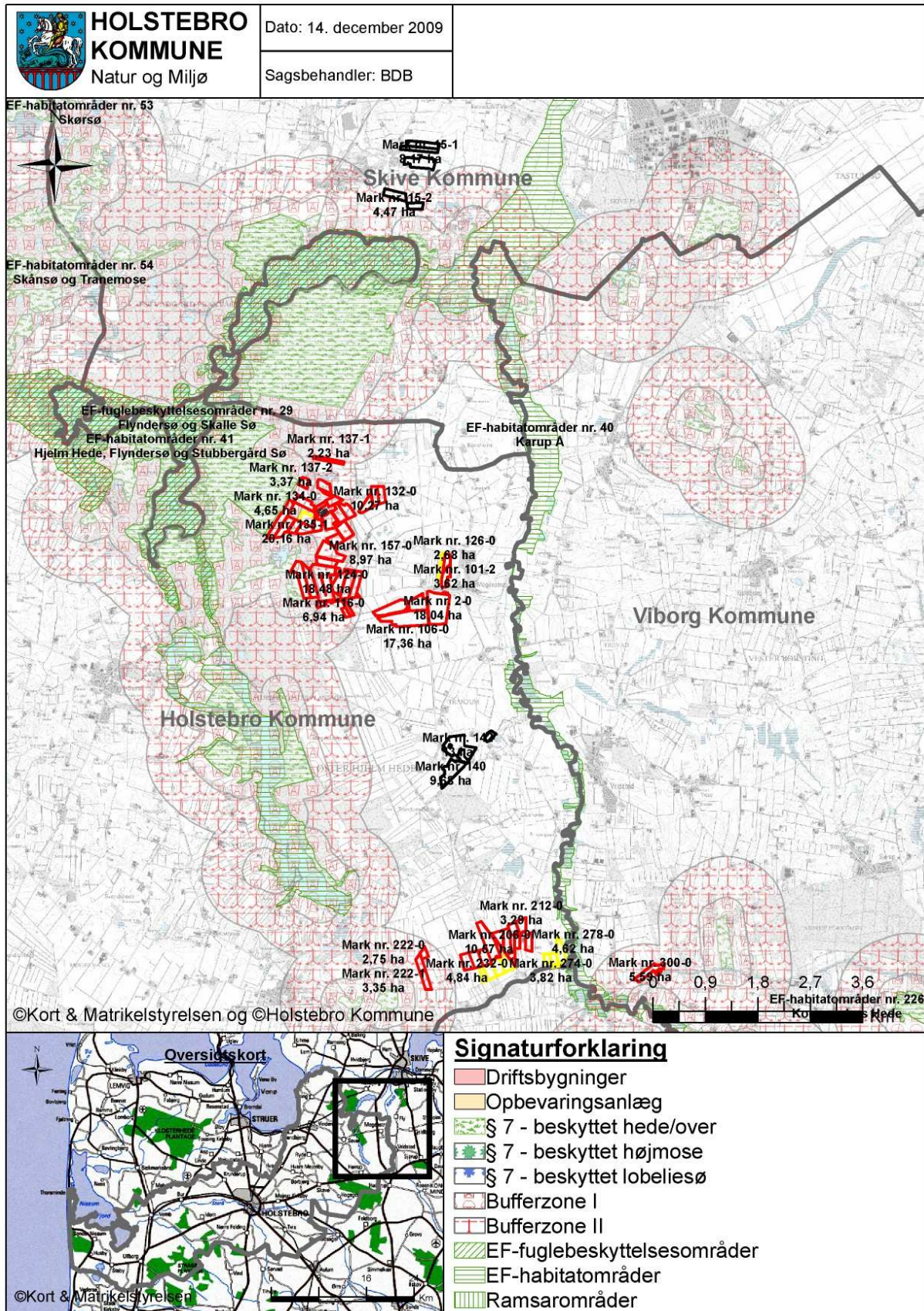
Bilag 9 - Ammoniakdepositionsberegninger

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 10 – Husdyrlovens bufferzoner

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 11 - Oplande

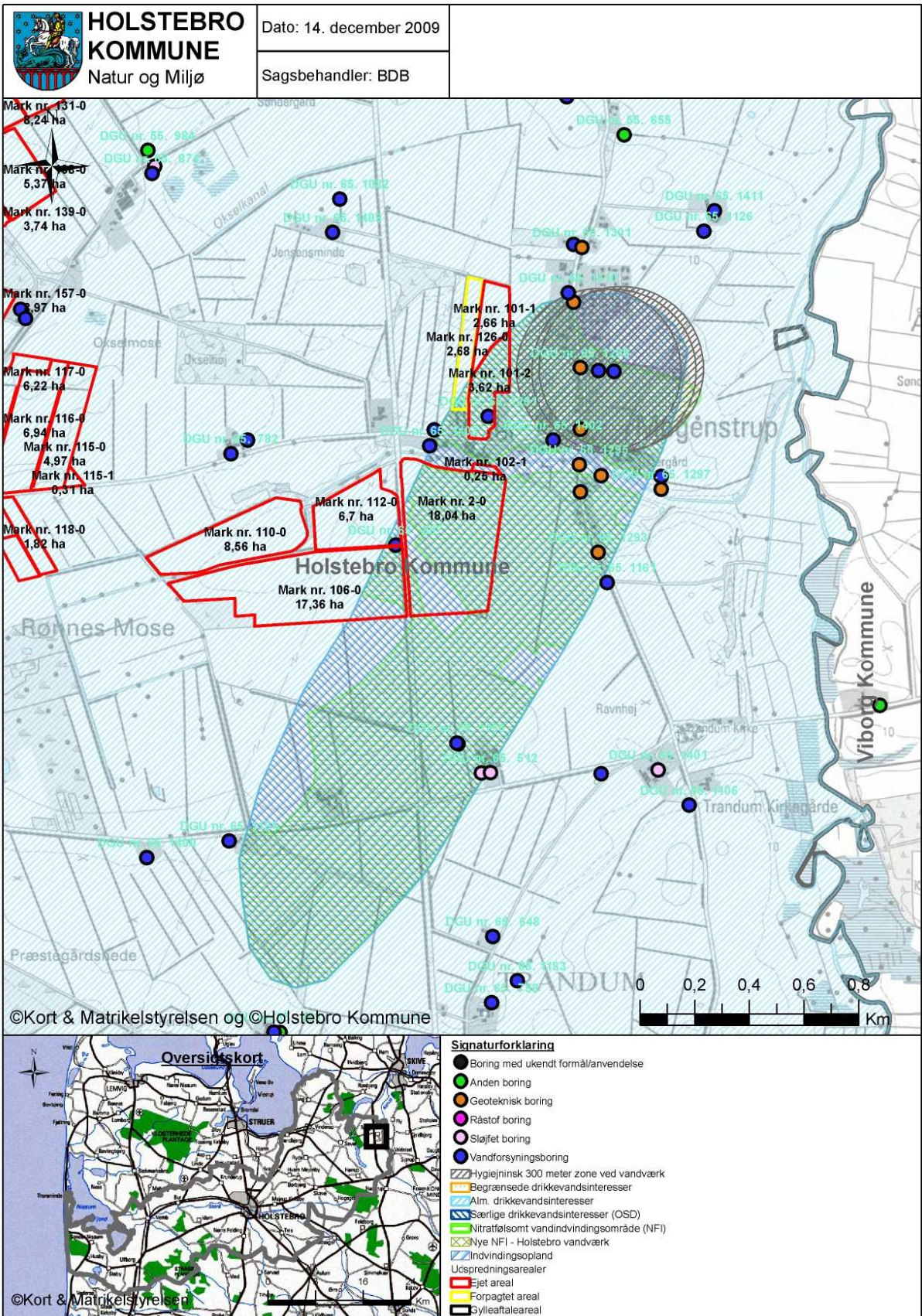

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 - Grundvandsforhold

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Driftsjournal - del 1 / 3

Vedrører bl.a. vilkår 2, 5, 12, 14, 16, 17, 18, 29, 30, 32, 40 og 41.

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	antal/de	DE	± DE
Søer					
Smågrise					
Slagtesvin					
Polte					

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

ÅRLIG INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr 1							
Gyllebeholder nr 2							
Gyllebeholder nr 3							
....							

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					
Gyllebeholder nr. 2					
Gyllebeholder nr. 3					
....					

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Driftsjournal - del 2 / 3

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND og VARME	Januar kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
Ei [kWh]												
Vand [m ³]												
Olie [L]												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Bilag 15 - § 21 – høringsvar fra Viborg Kommune

Fra: Finn Larsen [fil@viborg.dk]

Sendt: 14. oktober 2009 13:45

Til: Brian Daniel Bak (Holstebro Kommune)

Emne: § 21 udtalelse til § 12 godkendelse af Vivsøvej 4, 7800 Skive

Hej Brian.

Du har anmodet Viborg Kommune om en udtalelse i henhold til § 21 i *Bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* vedrørende udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen Vivsøvej 4, 7800 Skive.

Dele af bedriftens udbringningsarealer ligger i Viborg Kommune.

Vedrørende de pågældende udbringningsarealer i Viborg Kommune bemærkes følgende:

Det pågældende udbringningsareal ligger tæt på Hagebro og afvandes til Skive Fjord via Sejbæk og Karup å. Skive Fjord er ikke Natura 2000-område.

Nitrat overfladevand:

Arealet ligger uden for nitratklasserne 1, 2 og 3, og der er ikke efter Viborg Kommunes vurdering konkrete forhold, der giver grundlag for at stille særlige vilkår til nitratudvaskningen til overfladevand for arealet i Viborg Kommune.

Nitrat grundvand:

Arealet ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder. De sydvestligste dele af det pågældende udbringningsareal ligger inden for beskyttelseszone for et ikke-almment vandforsyningsanlæg (Sejbæk Minivand). Vandboringer forsyner fire fritidsboliger, og vandforbruget er opgivet til beskedne 30 m³. Viborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til udbringningsarealet af hensyn til grundvandet.

Fosfor:

Udbringningsarealet afvandes ikke til fosforfølsomt Natura 2000-område. Viborg Kommune vurderer, at der ikke er konkrete forhold ved projektet, der i sig selv udløser krav til fosforbalancen for de dele af arealerne, der ligger i Viborg Kommune.

Natur:

Alle udbringningsarealerne ligger uden for § 3 områder.

Alle udbringningsarealerne ligger inden for 1000 m fra § 7 arealer, og arealet ligger mere end 200 m fra byzone. Udbringningen af husdyrgødning skal følge de særlige regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen for arealer tæt på § 7 arealer.

Alle arealerne ligger uden for Natura 2000 områder, men afvandingen af arealet sker til habitatområde nr. 40, Karup å. Der er mere end 300 m fra arealet til nærmeste del af habitatområdet, og vi vurderer, at afstanden er så stor, at der ikke kan ske en væsentlig merdeposition med ammoniak på habitatområdet som følge af udbringning af husdyrgødning på arealet. Vi vurderer endvidere, at arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde ikke vil kunne blive påvirket af næringssaltudvaskning fra arealet.

Samlet vurderer vi, at udbringningsarealerne kan anvendes under overholdelse af de generelle krav, idet vi forudsætter, at du foretager en vurdering i forhold til kumulative effekter o.l.

Har du brug for supplerende oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Finn Larsen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 16 - § 21 – høringssvar fra Skive Kommune 1/2

Holstebro Kommune
Att. Brian D. Bak

Den 7. december 2009

Kisumvej 52 - §21-udtalelse vedrørende Vivsøvej 4

Skive Kommune har den 9. november 2009 modtaget Holstebro Kommunes anmodning om udtalelse efter § 21 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udtalelsen gælder ejendommen Vivsøvej 4 i Sebstrup, der søger miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12.

Fra Vivsøvej 4 bliver der fremover leveret husdyrgødning svarende til 16,28 DE til Kisumvej 52 i Rønbjerg, til arealer i Skive Kommune. Arealer er i ansøgningen betegnet 1-0, 1-1, 15-1, 15-2 og 15-3.

Besigtigelse:

Arealet er ikke besigtiget, men vurderet via udpegninger af § 3-registreringer, grundvandsbeskyttelse, terrænhældning, drænforhold, internationale beskyttelsesområder, med mere.

Drænforhold:

Af de angivne arealer er det kun 15-1, der efter Skive Kommunes oplysninger er detailafvandet. Dette er endda kun delvist, da afvandingen sker til en grøft langs den nordlige del af marken.

Natura-2000:

Arealerne ligger udenfor Natura 2000 område, men afvander til Karup Å, Habitatområde 40.

Skive Kommune vurderer, at drift af de søgte arealer efter gældende harmoniregler, ikke vil medføre risiko for en væsentlig påvirkning af Habitatområde 40, Karup Å.

Drikkevandsinteresser:

Arealerne ligger udenfor områder med drikkevandsinteresser.

Naturbeskyttelseslovens § 7:

Arealerne 15-2 og 15-3 ligger inden for bufferzone 2 til naturtyper udpeget efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrugs § 7. Dette bliver reguleret efter anden bestemmelse, og behøver derfor ikke fremgå som

Teknisk Forvaltning
Natur- og miljøafdelingen

Kirke Alle 1, Ramsing
7860 Spøttrup
Tlf: 9915 5500
Fax: 9915 6205
CVR-nr.: 29189579
tek@skivekommune.dk
www.skive.dk

Reference.: 779-2009-19562

Henvendelse til:
Hans-Jakob Sørensen
Direkte tlf. 9915 6640
hjas@skivekommune.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 16 - § 21 – høringssvar fra Skive Kommune 2/2

andet end en serviceoplysning.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ingen af arealerne er udpegede som § 3 beskyttet natur.

Konklusion:

De anmeldte aftalearealer kan drives uden skærpende vilkår i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, og strider ikke mod andre væsentlige interesser, som Skive Kommune skal varetage. Dette betyder, at der ikke skal laves en selvstændig arealgodkendelse.

Med venlig hilsen

Hans-Jakob Sørensen